

ČESKO

**ZELENÉ SRDCE
EVROPY**

**Program Zelených
pro parlamentní volby 2021**

www.zeleni2021.cz

Česko: zelené srdce Evropy

Situace je vážná a musíme jednat. Klimatická a ekologická krize nám odpočítává čas, kdy bude tento svět ještě k žití. Ekologické problémy už nelze lakovat na růžovo a doufat, že je vyřeší jen drobné změny. Stejně tak už nelze přehlížet nerovnosti, které v naší společnosti přetrvávají – zejména mezi muži a ženami.

My Zelení chceme to, co jiní mají často za nemožné. **A my to nejen chceme, my to milujeme.** Čisté ovzduší i zelené lesy. Lokální potraviny i noční vlaky. Svobodnou kulturu i místa ve školkách. Respekt ke stáří i tatínky na rodičovské. Solidaritu se světem i bezpečné cyklostezky. Rovné příležitosti i fungující stát. Čistou energetiku i lidská práva.

Potřebujeme proto **změnit způsob, jak na tomto světě fungujeme.** Jak využíváme zdroje, které nám naše krásná příroda nabízí, a jakou ji necháváme dalším generacím. Jaké postavení u nás mají ženy. Jak vzděláváme naše děti, podporujeme rodiny, jak dostupné je bydlení, jak oceňujeme péči o druhé a na čem je založena naše ekonomika.

Jsme přesvědčeni, že **řešení těchto problémů je v našich silách.** Ve skutečnosti je to obrovská příležitost. Zastavení klimatické krize i odstraňování nerovností může Česko jako země chytrých, pracovitých a solidárních lidí zvládnout. A pokud to uděláme, zlepšíme tím životy jak teď, tak pro naše děti, vnuky a další generace. V tomto programu popisujeme, co je potřeba udělat pro to, aby se to stalo: aby z Česka bylo zelené srdce Evropy.

S LÁSKOU K PŘÍRODĚ

1.	Životní prostředí	4
2.	Klima	8
3.	Hospodářství	12
4.	Zemědělství	16
5.	Doprava	19

SE SRDCEM K LIDEM

6.	Rodina	22
7.	Stáří	25
8.	Bydlení, města a obce k životu	28
9.	Sociální péče	32
10.	Zdravotnictví	36

S ROZUMEM PRO BUDOUCNOST

11.	Vzdělávání	40
12.	Kultura	45
13.	Lidská práva a občanská společnost	48
14.	Spravedlnost	51
15.	Evropa a svět	55

1. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Ochrana vody, živá a pestrá krajina i stopka ekologické kriminalitě

Živá příroda, pestrá krajina a čistá voda jsou základní podmínkou pro život. Krajinu je třeba důsledně chránit jako zdroj druhové rozmanitosti. Tam, kde je to potřeba, je nutné krajinu vracet do původní nebo přírodě blízké podoby, aby dokázala odolávat následkům změn klimatu. Hodnota lesů a stromů by neměla být vnímána pouze z pohledu ceny vytěženého dřeva, ale musí odrážet i jejich klíčovou roli při zachování zdravých ekosystémů. Ty potřebujeme jak v boji s klimatickou krizí, tak pro jejich pozitivní vliv na naše fyzické i duševní zdraví. Stejně důležité je efektivně využívat přírodní zdroje a skoncovat s nadprodukcí odpadů. Mnohem přísněji a důsledněji je potřeba trestat ekologickou kriminalitu – už žádná další otrávená Bečva!

Milujeme neotrávené řeky

- ♥ Podpoříme vlastníky, aby ve svých lesích zvyšovali **pestrost dřevinné skladby**, přecházeli na nepasečné formy hospodaření, využívali přirozenou obnovu lesa a ponechávali vyšší podíl dřeva k přirozenému rozkladu. Zákony nesmí klást překážky pro pěstování bohatě strukturovaných lesů.
- ♥ Ve státem vlastněných lesích zavedeme pravidla **hospodaření podle standardů mezinárodně uznávané lesní certifikace** (FSC). Zmenšíme současnou rozlohu revírů, aby se revírník mohl dobře starat o svůj les.
- ♥ Zadávání veřejných zakázek v lesním hospodaření upravíme tak, aby zohledňovalo nejen cenu, ale i kvalitu provedené práce. Podpoříme

naše **lokální zpracovatele dřeva** a systémem dohledatelného označení původu výrobků budeme spotřebitele motivovat ke koupi produktů vyrobených ze dřeva z našich lesů.

- ♥ Zavedeme účinnou ochranu lesů před škodami způsobovanými **přemnoženou zvěří**. Lov zvěře se bude odvozovat od míry škod na lesních ekosystémech a zemědělských plodinách. Cenné lesní komplexy a porosty v národních parcích a jiných zvláště chráněných územích chceme zachovat jako místa, kde **převládá divočina**.
- ♥ Provedeme **reformu České inspekce životního prostředí** tak, aby se z této instituce opět stal respektovaný úřad hájící zájmy životního prostředí, který dokáže řešit ekologické havárie, znečišťování prostředí, hospodaření s půdou a další závažné porušování zákonů, jako jsou otravy dravých ptáků. Zpřísníme zákony týkající se ekologické újmy i pravidla pro nakládání s chemikáliemi a budeme je důsledně vymáhat – už žádná otrávená Bečva! Zpřísníme legislativu chránící povrchové i podzemní zdroje vody.
- ♥ Budeme mnohem více řešit **nelegální vjezdy čtyřkolek** a motocyklů do volné přírody, nejen v chráněných oblastech. Tresty za tyto přečiny budou obsahovat i možnost zabavení vozidla nebo udělení trestných bodů jako za dopravní přestupky. Navýšíme počet členů stráže přírody, podpoříme její profesionalizaci a posílíme její pravomoci.
- ♥ Vrátime **veřejnosti právo účastnit se správních řízení**, kde hrozí poškození zájmů ochrany přírody a krajiny. Občané musí mít právo hájit své kvalitní životní prostředí.
- ♥ Navýšíme na dvojnásobek **prostředky v programu péče o krajinu**, které směřují přímo na konkrétní péči o cenné přírodní lokality v režii občanů, spolků či obcí.
- ♥ Zvýšíme **ochranu cenných nezalesněných biotopů** před zalesňováním. Budeme pokračovat ve vyhlásování dalších zvláště chráněných území přírody, například Národní park Křivoklátsko, CHKO Krušné hory, Chřiby, Soutok Moravy a Dyje a další.
- ♥ Podpoříme systém programů na **záchranu ohrožených volně žijících živočichů** a na návrat vlka, rysa a medvěda a jiných velkých savců do českých lesů, včetně zvýšených a zjednodušených kompenzací škod

vzniklých zemědělcům a chovatelům hospodářských zvířat. Prosadíme, aby norování bylo uvedeno v zákoně jako zakázaný způsob lovu.

- ♥ Budeme prosazovat návrat **provozování vodovodních soustav do vlastnictví obcí** a krajů, aby strategická vodohospodářská infrastruktura pro hromadné zásobování pitnou vodou byla pod veřejnou kontrolou.
- ♥ Vytvoříme větší nabídku dotačních programů určených pro **revitalizaci říčních systémů a zadržování vody** v krajině a půdě. Zjednodušíme jejich tvorbu, např. zpřírodnění a citlivá revitalizace vodních toků, vznik tůní a mokřadů, říčních meandrů, zasakovacích pásů či suchých poldrů a ochrany pramenišť. Nechceme další velké vodní nádrže a kanály (např. kanál Dunaj–Odra–Labe) a žádné další přehrady v přírodních lokalitách národního významu. Správu vodních toků vrátíme do gesce Ministerstva životního prostředí.
- ♥ Zvýšíme finance na **čištění odpadních vod** ve městech a větších obcích, podpoříme výstavbu obecních čistíren a zejména v menších obcích budeme usilovat o decentrální řešení tak, aby přečištěná voda mohla být zasakována a ne odváděna do kanalizace.
- ♥ Zasadíme se o **zavedení širších ochranných pásů** kolem vodních toků, obnovíme ochrannou funkci břehových porostů jako prevenci před znečištěním vody a podpoříme biodiverzitu kolem toků a v údolích řek. Podpoříme mimoprodukční funkce vodních nádrží a rybníků jako zdrojů vody v krajině. Podobně jako v lesním zákoně, prosadíme i ve vodním zákoně pasáž, která vlastníkům vodních toků, nádrží a rybníků uloží pečovat i o mimoprodukční funkce.
- ♥ Zpřísníme legislativní ochranu ovzduší pro velké i malé znečišťovatele, včetně **postihů pro znečišťovatele** v hodnotě újmy na zdraví a přírodě.
- ♥ Vytvoříme jednotný právní předpis pro **řešení světelného smogu**, který jasně vymezí limity světelného znečištění s ohledem na zdraví lidí i na přírodu, a posílí pravomoci obcí.
- ♥ Iniciujeme změnu legislativy vedoucí k výraznému **snížení počtu billboardů** a dalších forem vizuálního smogu ve městech i v krajině.
- ♥ **Ukončíme skládkování** využitelného odpadu do roku 2026. Novelizujeme odpadový zákon a zákon o obalech tak, aby umožnily

předcházení vzniku odpadu, zavedeme zálohování obalů a stanovení hierarchické kaskády efektivní recyklace využitelných materiálů, včetně jejich použití ve stavebnictví a energetice. Zavedeme **zálohování PET** lahví a hliníkových plechovek. Odmítáme plány na výstavbu nových spaloven nad rámec rozšíření kapacity těch existujících.

- ♥ Podpoříme výzkum technologií na **materiálové využití odpadů**. Zavedeme plastovou daň na nerecyklovatelné plastové výrobky a obaly. Zavedeme zpětný odběr produktů a metodicky a finančně podpoříme opětovné využívání použitých výrobků (re-use centra). Navrhujeme postupné prodlužování záruční doby spotřebních výrobků.
- ♥ Podpoříme **omezení plýtvání potravinami**, uzákoníme povinný sběr gastroodpadu a zahrneme domácí i komunitní kompostování do recyklačních kvót.
- ♥ Budeme prosazovat výrazné **omezení prodeje zábavní pyrotechniky** po vzoru jiných evropských zemí.

2. KLIMA

Zastavení změn klimatu je velký úkol i cesta k lepšímu životu

Změna klimatu je nejzávažnější problém současnosti a Česko musí v jeho řešení zásadně přidat. Je to nejen náš závazek budoucím generacím, ale také obrovská příležitost pro dnešek. Modernizace průmyslu, energetiky, stavebnictví, dopravy, odpadového hospodářství a dalších důležitých odvětví přinese nová pracovní místa, zvýší kvalitu života a umožní ze změn profitovat i obyčejným lidem, kteří na transformaci nesmí doplatit. Klíčem je ale reálný plán, který nebude před důležitostí problému zavírat oči a lakovat situaci na růžovo. Naopak, chceme využít chytrost a šikovnost našich lidí, skvělou tradici našeho průmyslu a evropské peníze ze Zelené dohody na maximální využití této historické příležitosti.

Milujeme, když uhlí zůstane pod zemí

- ♥ Klimatická neutralita znamená **odklon od fosilních paliv**. Proto potřebujeme jasný plán transformace naší energetiky a teplárenství, který stanoví ukončení spalování uhlí co nejdříve, nejpozději do roku 2030. Jen tak bude možné splnit závazky Pařížské dohody a zabránit nejhorším důsledkům změn klimatu. Dobrý plán navíc nabídne budoucnost lidem, kteří v uhelném průmyslu nyní pracují, a zajistí, že transformace bude spravedlivá.
- ♥ K **řešení emisí skleníkových plynů** ale musí přispět i další sektory. Stavebnictví musí začít stavět domy s mnohem menší spotřebou energie, zemědělství musí finančně oceňovat ty hospodáře, kteří svou prací snižují emise, a odpadové hospodářství se musí změnit na

oběhové, protože odpad je také velkým zdrojem emisí. Musíme také zajistit mnohem menší emise z potravin, protože zejména plýtvání jídlem a emise z intenzivní produkce masa představují obrovské množství zbytečně vynaložené energie i dalších zdrojů.

- ♥ Zavedeme **hodnocení dopadu na klima** do schvalovacích procesů – zákony a normy budeme posuzovat z hlediska jejich slučitelnosti s cíli ochrany klimatu a dopadů na klima. Pro koordinaci transformace našeho hospodářství k uhlíkové neutralitě zřídíme ministra bez portfeje s touto agendou.
- ♥ O využití fondů na klimatickou transformaci jako zásadním problému dneška nesmí rozhodovat jen úzká skupina vyvolených a velké energetické firmy. **Zřídíme občanská shromáždění**, která budou přinášet návrhy na klimatická řešení za účasti občanů. Zavedeme povinnost konzultovat rozdělování financí v rámci „zelených“ fondů s občany a obcemi.
- ♥ Pokud se bude řešení zelené transformace naší ekonomiky odkládat, ohrozí to pracovní místa. Ve spolupráci s klíčovými průmyslovými hráči vytvoříme životaschopný **plán pro přechod průmyslu na nízkouhlíkové zdroje energie**. Budeme finančně motivovat ty, kdož budou zavádět nízkouhlíkové technologie a investovat do výzkumu a vývoje. Modernizujeme politiku zaměstnanosti a rekvalifikace, aby lépe odrážely potřeby zelené transformace.
- ♥ Kdo kontroluje energii, ten má moc. Chceme proto, aby se **zisky z nevyčerpatelných zdrojů energie dostaly do rukou občanů**, farmářů nebo obcí tím, že bude jednodušší zakládat lokální energetická družstva a městské elektrárenské společnosti. Odstraníme existující bariéry zavádění nových zelených zdrojů a akumulace energie. Budeme podporovat reformu tarifní struktury energií, například zavedením speciálního tarifu pro odběratele s připojeným chytrým elektroměrem nebo sjednocení více domácností do jednoho místa.
- ♥ **Solární panely na každou střechu!** Upravíme zákony tak, aby bylo možné jednoduše zavádět solární panely na střechy bytových domů. Pro rodinné domy vytvoříme předpřipravené balíčky v podobě výhodných půjček, díky kterým si solární panely bude moci dovolit i běžná rodina. Narovnáme výkupní ceny energie od fyzických

vlastníků solárních elektráren, aby byly spravedlivé a motivační. Nové průmyslové a podnikatelské budovy budou mít solární panely na střeších jako povinnost od roku 2025.

- ♥ V dlouhodobém výhledu bude nejvýhodnější bezemisní energii získávat tam, kde jsou pro ni nejvhodnější podmínky. K tomu je nutná spolupráce se státy napříč na **propojení moderní energetickou infrastrukturou**. Ta propojí Evropu a pomůže vychytávat případné výpadky u vnitrozemských států. Naše poloha ve středu Evropy nám umožní stát se významnou křižovatkou celoevropské přenosové sítě. Podpoříme modernizaci přenosové sítě, projekty akumulace energie, digitalizace energetiky i výzkum a vývoj v této oblasti.
- ♥ Program **Zelená úsporám**, který přinesli Zelení v roce 2008, velmi pomohl v tehdejší ekonomické krizi. Ekonomické oživení přinese i nyní. Masivní investice do renovace domů, samovýroby energie i jejího ukládání přinášejí nová pracovní místa, nižší spotřebu energie, ale také více peněz do ekonomiky jako takové. Chceme proto zvýšit množství peněz v tomto programu na nejbližších deset let o 30 % ročně. Do renovací půjde více peněz i díky státním zárukám za úvěry na renovace. Celkově je také potřeba snížit byrokracii spojenou s těmito programy a upravit jejich podmínky, aby si výměnu kotle nebo zateplení mohly dovolit i nejchudší domácnosti.
- ♥ Stát vlastní tisíce budov, za jejichž vytápění a energie platí ročně obrovské peníze. Většina by přitom šla renovovat tak, aby si dokázaly vyrábět vlastní energii. Připravíme plán, který renovuje 5 % státních budov každý rok, což má potenciál **uspořit až 500 milionů Kč ročně**. Pokud by byly renovovány úplně všechny veřejné budovy (obcí, krajů, státních firem), je možné ušetřit až 13 miliard ročně.
- ♥ Chceme začít u škol. Umístit **solární panely na budovy základních a středních škol**, kterých je v Česku cca 10 tisíc. Projekty jako škola v Horním Jiřetíně nebo v Brně-Novém Lískovci ukazují, že si mohou vyprodukovat více než polovinu běžné spotřeby elektřiny. Další velký potenciál je v energii z tepelných čerpadel.
- ♥ **Zemní plyn není řešení** pro nízkouhlíkovou energetiku. Nesmí proto nahrazovat ve velké míře uhelné zdroje a jeho role je pouze přechodová a omezená. Tam, kde to je účelné, budeme podporovat infrastrukturu pro využití bioplynu.

- ♥ Aby **využití vodíku** přispělo ke klimatické neutralitě, musí být vodík vyráběn z obnovitelných zdrojů. Výroba vodíku a syntetických paliv je energeticky velmi náročná a drahá, proto je nezbytné používat vodík a syntetická paliva pouze tam, kde jsou skutečně potřeba: například v těžkém průmyslu nebo letecké dopravě.
- ♥ Stávající jaderné elektrárny ponecháme v provozu po dobu jejich životnosti. **Nepodpoříme nové jaderné bloky**, jejichž výstavba je již v dnešní době neekonomická a klimatickou krizi neřeší. Zrealizujeme nesplněné sliby předchozích vlád a navrhne výrazné posílení práv dotčených obcí při hledání a povolování hlubinného úložiště vysoce radioaktivních odpadů. Zrušíme neadekvátně nízký limit odpovědnosti provozovatelů atomových reaktorů za případné škody při jaderné havárii.

3. HOSPODÁŘSTVÍ

Ekonomika musí být postavena na nových zelených základech

Koronakrize ukázala, že mnohé oblasti naší ekonomiky nefungují správně. Klimatická krize na ni bude působit ještě větší silou. Stále více lidí si uvědomuje, že neomezený růst nevede ke spokojené a udržitelné společnosti, ale k závažným sociálním a environmentálním problémům. Proto musíme změnit způsoby, na co se naše hospodářství zaměřuje a jak funguje, a vrátit veřejné rozpočty do rovnováhy. Naším cílem je na zelených základech postavené sociálně-ekologické tržní hospodářství, které spojuje prosperitu s udržitelností a spravedlností.

Milujeme, když ženy nevydělávají méně

- ♥ Chceme efektivní stát s **jasnou vizí pro zelenou transformaci** ekonomiky. Chytrá pravidla, která motivují k udržitelnosti a sociální odpovědnosti stejně jako podněcují inovace. Neregulované trhy mohou hodně uškodit. Jasným nastavením pravidel chceme směřovat hospodářství směrem k nízkouhlíkové ekonomice s vysokými sociálními standardy. Růst sám o sobě nesmí být cílem, pro kvalitní život se musíme zaměřit i na jiné hodnoty než jen HDP.
- ♥ Po koronakrizi potřebuje země **ekonomické oživení na nových zelených základech** – jak v oborech, které byly krizí velmi zasaženy, tak v těch, na kterých má naše hospodářství dlouhodobě stát. Potřebujeme investovat do naší společné budoucnosti, abychom zachovali dobře placená pracovní místa, odvrátili negativní dopady klimatické krize a dokázali v Evropě držet krok s konkurenty z USA a Číny.

- ♥ Restaurace, hotely, cestovní ruch a události, kultura, ale také mnoho maloobchodníků – ti všichni mají za sebou těžké období. **Malým a středním podnikům chceme pomoci** trojkombinací: snižováním byrokratické zátěže, daňovou politikou příznivou pro inovace a širokým výzkumným prostředím. Kromě toho chceme podporovat individuální poradenství v oblasti digitalizace a klimatické transformace. Investice do klimatických inovací zvýhodníme rychlejšími odpisy.
- ♥ Automobilový průmysl čelí obrovským změnám. Jedna věc je jasná: **spalovací motor na fosilní paliva nemá budoucnost**. V celosvětové soutěži o bezemisní a digitální automobil budoucnosti chceme uspět co nejlépe a zajistit dostatek perspektivních pracovních příležitostí i v budoucnu. Podpoříme výzkum a inovace v oblasti nových technologií, zejména baterií. V současné době Evropa ve výrobě bateriových článků zaostává a stává se závislou na dovozech. Pro české firmy je v tomto velká příležitost.
- ♥ **Energeticky náročná odvětví** – ocelářství, cementářství, chemický průmysl – se na emisích CO₂ podílejí velkou měrou, zároveň ale poskytují tisíce dobrých pracovních míst a do budoucna je potřebujeme. Chceme, aby se tato odvětví stala technologickými průkopníky ve vývoji a dekarbonizaci. V chemickém průmyslu chceme podpořit přechod od ropy a plastů k obnovitelným surovinám. Zelené technologie jsou žádané po celém světě a představují ohromnou příležitost pro naše firmy.
- ♥ Podpoříme **potenciál moderních oborů**, ve kterých už nyní Česko dosahuje skvělé pozice. Startupy v oblasti IT, kybernetické bezpečnosti, klimatických technologií, nanotechnologií nebo kreativních průmyslů si zaslouží podporu v přístupu ke kapitálu, podporu pronikání na světové trhy nebo investice do výzkumu a vývoje. Podpoříme podnikatelské inkubátory, mentoring nebo podporu podnikavosti na školách.
- ♥ Chceme přinést celostátní strategii **Ženy v digitalizaci**, která umožní uplatnění nevyužitých talentů žen v technických a informačních oborech. Součástí bude rovnocenný přístup dívek k digitálním tématům už na základní škole bez technologických genderových stereotypů, včetně svobodné volby povolání nebo oboru studia.

- ♥ Chceme provázat **minimální mzdu** s vývojem průměrné mzdy, její výši chceme směřovat k 50 % průměrné mzdy tak, abychom zajistili odpovídající mzdu pro všechny pracující. Podpoříme odborové organizování pro lepší pozici pracujících. Stát a veřejné instituce musí jít v nastavování dobrých pracovních podmínek příkladem.
- ♥ Chceme, aby **ženy vydělávaly stejně jako muži**. V Česku je průměrný rozdíl napříč trhem práce 19 %, a i na stejné pozici u stejného zaměstnavatele máme jeden z nejvyšších rozdílů v EU. Vedle opatření umožňujících rodinám rovnoměrnější rozložení péče a práce chceme, aby ženy znaly svou hodnotu na trhu práce. Proto podpoříme opatření pro zajištění přehlednosti a transparentnosti odměňování v zaměstnání. Dáme zaměstnancům právo sdílet výši své mzdy, platu nebo odměny z dohody neohledně na přání zaměstnavatele. Podpoříme zavedení auditu, který zjistí, zda zaměstnavatelé neodměňují ženy a muže nerovným způsobem. Pro pravidla veřejných zakázek navrhne bonifikaci zaměstnavatelů, kteří budou opatření dodržovat a pravidelně ověřovat férovost odměňování žen a mužů.
- ♥ Základem naší prosperity a bezpečnosti se musí stát jednotná měna **Euro**. Chceme ji přijmout co nejdříve. S tím souvisí postupné snížení deficitu státního rozpočtu pod 3 %, abychom plnili Maastrichtská kritéria.
- ♥ Musíme **konsolidovat státní rozpočet**. Po zásahu ANO, ODS, KSČM a SPD do daně z příjmů čelíme hlubokým deficitům a už nyní rostou úroky státních dluhopisů mnohem rychleji než v jiných evropských zemích. Obnovíme míru zdanění na úroveň, která byla do roku 2019, včetně návratu původní výše zdanění nafty, a zrušíme některé výjimky. Dlouhodobě stabilní veřejné finance jsou základ, bez kterého můžeme na rozvoj ekonomiky zapomenout.
- ♥ Naším cílem je, aby **každý přispíval spravedlivě**. Chceme snížit daňové zatížení práce, včetně odvodů, a to především u nízkopříjmových zaměstnanců. Kvůli odvodům dnes nejnižší příjmy zdaňujeme relativně nejvíce. To vytváří podhoubí pro švarcsystém, práci na černo a znevýhodňuje částečné úvazky. Chceme posílit daňovou progresi včetně odvodů, omezit daňové úlevy u kapitálových příjmů jen na drobné investory a hledat nové zdroje např. v majetkových daních.

- ♥ **Majetkové daně**, především daň z nemovitosti, tvoří u nás ve srovnání s jinými zeměmi zanedbatelnou část příjmů veřejných rozpočtů. Přitom jde o důležitý nástroj, kterým stát může mimo jiné ovlivňovat ceny nemovitostí. Chceme proto, aby tato daň více odrážela, zda je daná nemovitost využívána k bydlení, pronájmu, nebo k podnikání. Především u daní z nemovitostí využívaných k jiným účelům než k bydlení chceme vnést prvky progresivního zdanění a po vzoru jiných evropských zemí přejít na daňový základ stanovovaný dle tabulkové hodnoty nemovitosti, nikoli její rozlohy.
- ♥ Daňoví poplatníci každoročně přicházejí o miliardy v důsledku daňových úniků a agresivního vyhýbání se daňovým povinnostem. Zintenzivníme **boj s daňovými ráji**, podporujeme zavedení společného základu pro daně z příjmů právnických osob a celoevropskou minimální sazbu daně. Nebudeme zavírat oči před daňovou povinností nadnárodních technologických firem – digitálních platforem – a podporujeme zavádění principu zdaňování podle místa podnikání, např. ve formě digitální daně.
- ♥ Ekologické chování se musí vyplatit. Podporujeme celoevropské **uhlíkové clo**, daň na nerecyklované plasty a rozšíření systémů obchodování s emisními povolenkami na další obory, které produkují emise skleníkových plynů. Zisky ze zdanění emisí uhlíku musí z většiny směřovat do kapes občanů.
- ♥ Chceme podporovat **společenskou odpovědnost firem**. Oceníme širší zapojování podniků do místní komunity a budeme motivovat firmy k dobrému sousedství.

4. ZEMĚDĚLSTVÍ

Šetrné zemědělství a lokální potraviny pro zdraví lidí i krajiny

Jen kvalitní půda poskytne kvalitní potraviny, a proto je potřeba podpořit proměnu zemědělství do udržitelnější a ekologičtější podoby. Zemědělství má také významný vliv na emise skleníkových plynů i na stav naší krajiny. I z toho důvodu nesmí zemědělské dotace fungovat jako podpora nadprodukce levných surovin určených k vývozu, ale jako platba farmářům za veřejnou službu v podobě zadržování vody v krajině, zvyšování druhové rozmanitosti, zlepšování stavu půdy či rozšiřování počtu pracovních míst v zemědělství a potravinářství. Farmy musí pěstovat kvalitní a cenově dostupné lokální potraviny s nízkou uhlíkovou stopou, zemědělec má být zodpovědným správcem krajiny.

Milujeme lokální potraviny

- ♥ Ceníme si všech zemědělců, kteří tvrdě pracují a berou při tom ohled na přírodu, zejména těch z malých farem. Podpoříme proto **lokální výrobu a zpracování potravin**, zjednodušíme prodej zemědělské produkce ze dvora, podpoříme místní farmářské trhy či sdružování výrobců do odbytových družstev pro lepší jednání s obchodními řetězci i pro přímé cesty z farmy ke spotřebitelům.
- ♥ Zavedeme systém sledování a **dohledávání původu všech potravin** včetně jejich dodavatelských řetězců, aby byl jasný nejen skutečný původ potravin, ale také abychom jako spotřebitelé věděli, jak moc zatěžují životní prostředí.

- ♥ Podpoříme **vyšší zastoupení biopotravin** a lokálních potravin ve školách, nemocnicích a dalších provozovnách veřejného stravování.
- ♥ **Zastropujeme zemědělské dotace** částkou 250 tisíc euro pro přímé platby a 500 tisíc euro na investice pro každého jednotlivého skutečného vlastníka zemědělského podniku.
- ♥ Dotace v zemědělství přesměrujeme na podporu zavádění moderních agrotechnických přístupů **šetrného hospodaření** a zvyšování obsahu organické hmoty v půdě. Podpoříme vytváření krajinných prvků zlepšujících druhovou rozmanitost, zachytávání vody v krajině či protierozní opatření (remízky, stromořadí, meze, úhory, zasakovací pásy a průlehy, polní cesty s pruhy vegetace, zatravněné údolnice, mokřady, tůně a rybníky či rozšířené ochranné pásy vodních ploch a toků). Tyto plochy budou tvořit až 20 % výměry každé farmy, a jejich údržba bude zemědělcům kompenzována zvýšenými přímými platbami.
- ♥ Finančně podpoříme a usnadníme vstup **začínajících farmářů** do oboru, zavádění pěstování náročných plodin jako je kvalitní ovoce či zelenina i dobrovolný přechod farem do režimu ekologického zemědělství na výměru až 25 % obdělávané půdy do roku 2030 (z čehož polovinu bude tvořit orná půda), a to při zachování produkční kapacity českého zemědělství.
- ♥ Prosadíme **omezení intenzivní zemědělské produkce** v nepříznivých oblastech a lokalitách, včetně většího zatravnění a zalesňování problematických svažitých pozemků. Zavedeme přísnější **ochranu přirozených stanovišť**, květnatých horských luk i mokřadních lokalit.
- ♥ Podpoříme **poradenské kapacity v zemědělství** tak, aby měli farmáři, vlastníci půdy či obce k dispozici dostatek specializovaných poradců na udržitelné hospodaření, vhodnou aplikaci krajnotvorných prvků a šetrných agrotechnických opatření. Podpoříme a usnadníme proces komplexních pozemkových úprav, jehož cílem musí být i jasnější odpovědnost vlastníků za svá pole. Zvýšíme poplatky za zábor zemědělské půdy.
- ♥ Zpřísněním a důsledným vymáháním **protierozní vyhlášky** přimějeme zemědělce k dodržování zásad správného hospodaření, aby se orná půda neměnila v bahno z polí. Budeme důsledněji vymáhat dodržování ochranných pásem u použití průmyslových hnojiv a postřiků na

ochranu rostlin. Zvýšení kontroly farmářům vykompenzujeme omezením ostatních byrokratických povinností. **Zakážeme používání jedů** jako Stutox II pro hubení hrabošů.

- ♥ Prosadíme novelu zákona o **ochraně zemědělského půdního fondu**, která zpřísní možnosti záboru zemědělského půdního fondu ve prospěch ochrany půdy.
- ♥ Zavedeme moratorium na budování nových intenzivních velkochovů a zahájíme transformaci živočišné výroby směrem k udržitelným, etičtějším a šetrnějším způsobům chovu, jako jsou **volné chovy s výběhem**, pastevní a ekologické chovy.
- ♥ **Ukončíme používání všech typů klecí** v chovech hospodářských zvířat a nahradíme je příznivějšími způsoby chovu.
- ♥ Pomůžeme českým chovatelům finalizovat jejich produkci doma uzákoněním a podporou **šetrného usmrcování zvířat** přímo na farmách.
- ♥ Zasadíme se o přijetí plánu na postupné **ukončení pokusů na zvířatech** v ČR. Prosadíme, aby se nepovolovaly pokusy s nejhroším dopadem na zvířata. Po ukončení testování kosmetických výrobků na zvířatech podpoříme rozšíření i o čisticí prostředky pro domácnosti. Budeme investovat do vývoje alternativních metod k metodám pokusů na zvířatech.
- ♥ Dořešíme problém tzv. množíren. Rozšíříme povinnost registrace v centrálním registru zvířat, a to i na další druhy zvířat (např. velké kočkovité šelmy a další). Zregulujeme **prodej zvířat** na internetu. Zpřísníme podmínky pro chovatele a v chovech určených pro komerční účely. Zpřísníme podmínky prodeje zvířat ve zverimexech.
- ♥ Personálně **posílíme Státní veterinární správu** a rozšíříme její kompetence.

5. DOPRAVA

Bezpečná a ekologická doprava do vedlejší ulice i přes půl Evropy

Vlaky, autobusy či tramvaje, ale také jízda na kole a chůze jsou příznivější nejen ke svému nejbližšímu okolí, ale také k lidskému zdraví a proto musí mít vždy prioritu. Doprava je ale také velkým zdrojem skleníkových plynů a přispívá ke změně klimatu. Máme jasný plán, jak se zbavit závislosti na ropě a podpořit bezemisní způsoby dopravy. Chceme dopravu, která je založena na husté a kvalitní síti veřejné dopravy ve všech regionech, podporuje bezpečnou jízdu na kole i chůzi, a kde zbývající nezbytné jízdy autem vykonají elektromobily. Nákladní doprava musí být co nejvíce přesunuta ze silnic a center měst na koleje. Na delší vzdálenosti se pak budeme dopravovat funkční sítí rychlovlaků a nočních spojů.

Milujeme noční vlaky

- ♥ Do **modernizace a výstavby železničních tratí**, kterou je nutné razantně urychlit, budeme každoročně investovat minimálně 1 % HDP, tj. nejméně 60 mld. Kč. Každý takto investovaný milion vytvoří 4 pracovní místa a z každé proinvestované koruny se státu vrátí 60 haléřů. Zajistíme elektrifikaci důležitých tratí, doplníme chybějící rychlá spojení, jako je například Praha–Liberec, a zvýšíme kapacitu přetížených tratí, aby se na koleje dostalo více osobních i nákladních vlaků. Zabráníme rušení lokálních železničních tratí.
- ♥ Zajistíme přípravu **výstavby vysokorychlostních železničních tratí** s cílem zahájit ji v nejkratší možné době (v roce 2024). Základem sítě musí být spojení Praha–Brno a následně spojení do okolních zemí.

Vysokorychlostní tratě budeme plánovat se zapojením obcí, kterých se týkají.

- ♥ Podpoříme **zřízení chybějících nočních vlakových linek** do důležitých míst Evropy. Noční vlaky musí být cenou i kvalitou výhodnější alternativou pro dopravu na vzdálenost do 1000 km. Zjednodušíme nákupy mezinárodních vlakových jízdenek tak, aby byly stejně jednoduché jako nákupy letenek.
- ♥ Jsme **proti rušení stávajících železničních vlečků** do průmyslových areálů i skladů a naopak budeme požadovat realizaci nových vlečků všude tam, kde jejich využíváním bude nahrazena část silniční nákladní dopravy.
- ♥ Podpoříme **budování bezpečné infrastruktury pro pěší a cyklisty** uvnitř obcí i pro jejich vzájemné spojení, protože cyklistická doprava je jeden ze základních způsobů dopravy. Adekvátní zohlednění pěších a cyklistů bude povinnou součástí všech stávajících i nových komunikací v obcích i mimo ně, ať už formou souběžné stezky, míst pro překonání komunikace nebo komplexním zklidněním. Zásadně navýšíme peníze ve Státním fondu dopravní infrastruktury na zklidňování dopravy, výstavbu bezpečných cyklostezek a zvýšení bezpečnosti chodců. V pandemii se ukázalo, že mnohá města v Evropě zásadně investovala do bezpečnosti cyklistů a těch bylo na ulicích mnohem více než dřív.
- ♥ Naším cílem je každý rok zásadně snižovat počet mrtvých na našich silnicích. Po vzoru některých evropských měst vyhlásíme konkrétní plány **Vize nula**, tedy nula mrtvých na ulicích daného města. Jedním z kroků vedle výstavby bezpečné infrastruktury pro kola je i nastavení rychlosti 30 km/h pro naprostou většinu ulic v obcích vyjma hlavních komunikací.
- ♥ Budeme investovat do **moderní městské mobility**. Města a obce podpoříme ve zřizování systémů sdílení jízdních kol, elektrokol, nákladních cargokol a tam, kde to zatím není samostatně ekonomicky udržitelné, dočasně podpoříme systémy sdílení osobních aut. Ve městech zvýhodníme budování doručovacích systémů a dep založených na bezmotorové a elektrifikované dopravě. Cílem je 22 tisíc sdílených kol a elektrokol do dalších 40 měst v Česku.

- ♥ **Elektrokola** jsou nový fenomén. Uživatelé elektrokol jej po pořízení používají mnohem častěji než běžná kola. Nabídneme dotaci 10 000 Kč na pořízení nízkoemisního dopravního prostředku typu kolo, elektrokolo, cargokolo, či elektroautomobil nebo i celoroční jízdenku MHD každému, kdo se zbaví svého auta sešrotováním, podobně jako ve Francii. Zároveň připravíme nová pravidla pro regulaci pohybu elektrokol v cenných přírodních oblastech.
- ♥ Budeme **rozvíjet veřejnou dopravu** v rámci obcí a regionů dostupnou pro všechny. Propojíme krajské integrované dopravní systémy (IDS), abychom mohli stejně pohodlně cestovat i přes hranice krajů. Zavedeme možnost koupit si univerzální časové jízdné, platné ve všech druzích hromadné dopravy včetně MHD pro celém Česku. Terminály hromadné dopravy a rekonstruovaná nádraží budou muset vždy obsahovat i chráněná parkovací místa pro kola.
- ♥ Budeme usilovat, spolu se státy Evropské unie, o **odstranění daňového zvýhodnění letecké dopravy**. Ve zdanění letů vidíme jednu z cest k ochraně klimatu.
- ♥ Zasadíme se o **zastavení** první fáze a nezahájení dalších fází **kanálu Dunaj–Odra–Labe**, ukončení přípravy stavby plavebního stupně Děčín a **zastavení projektu paralelní přistávací a vzletové dráhy** na letišti v Praze-Ruzyni.
- ♥ Rozšíříme placení mýtného pro nákladní automobily nad 3,5 tuny na celou síť veřejných pozemních komunikací a umožníme vybírat městům mýto za vjezd do jejich center.
- ♥ Jakékoliv dopravní stavby musí co nejméně poškozovat životní prostředí, co nejméně vytvářet bariéry v krajině a do jejich plánování musí být včas zapojena veřejnost. **Dobré plány**, které berou ohled na požadavky místních, jsou nejlepším řešením protahujících se staveb. Dostavět je třeba jen nezbytné úseky dálnic a další rozvoj osobní a nákladní dopravy směřovat přednostně na železnici.

6. RODINA

Dostupná péče o děti a rovné příležitosti pro ženy jsou nejlepší podporou rodiny

Pandemie nám obnažila problém závislosti současného systému na neplacené, neviditelné, ale velmi náročné práci pečujících rodičů, v drtivé většině žen. Chceme odstraňovat nerovnosti a vytvořit rodinám dostatečnou podporu pro péči o děti, zejména v podobě zařízení předškolní péče už od útlého věku nebo podporou zkrácených úvazků, jako je to běžné všude v Evropě. Matky musí mít možnosti mnohem lépe skloubit mateřství s prací, otcům zase chceme umožnit trávit více času se svými dětmi a zapojovat se do otcovství a péče. Jen tak můžeme dosáhnout rovnoprávnější společnosti.

Milujeme místa ve školkách

- ♥ Chceme mnohem **větší dostupnost zařízení pro péči o děti** předškolního věku jako jsou jesle, školky a dětské skupiny. Každé dítě od 2 let věku bude mít zákonný nárok na místo v takovém zařízení, s postupnou garancí místa pro každé dítě od jednoho roku. Tam, kde to zatím není možné, bude mít rodina nárok na proplácení hlídání jinou formou. Umožníme čerpat slevu na dani („školkovné“) na všechny formy placené péče o dítě. Tato zařízení budou v provozu i o prázdninách a jejich zřizování a provoz nebudou omezovány nadbytečnou byrokracií.
- ♥ Umožníme opravdu **flexibilní rodičovskou**, podobně jako ve Skandinávii. Rodiče si budou moci za všech okolností zvolit nejen

délku, ale také například střídání po týdnech, sdílení týdne nebo sdílení dne (dopoledne matka, odpoledne otec apod.). K existující rodičovské přidáme bonus 4 měsíce pro druhého rodiče (nejčastěji otce), které nepůjdou převést na matku, protože chceme motivovat otce k častější péči o děti.

- ♥ Zjednodušíme výpočet mateřské a rodičovské a budeme pravidelně **navyšovat rodičovský příspěvek**. Zrušíme diskriminaci studentek nebo některých OSVČ, které si nyní nemají možnost zvolit délku rodičovské. Upravíme plnohodnotnou rodičovskou i pro nové náhradní (adoptivní) rodiče starších dětí.
- ♥ Termín **nástupu na mateřskou bude více přizpůsoben** potřebám žen. Těm ženám, které se rozhodnou pracovat déle než do doby 8–6 týdnů před termínem porodu, nebude o tuto dobu mateřská zkrácena. Pro ženy v profesích, které jsou neslučitelné s pokročilým těhotenstvím, bude o toto období mateřská naopak prodloužena.
- ♥ **Zvýšíme nezabavitelné minimum samoživitelek** i samoživitelů a srovnáme tak pravidla pro všechny rodiny. Zachováme ošetřovné ve výši 80 % příjmů, jako tomu bylo během pandemie, i pro běžnou situaci. Nikdo nesmí být ohrožen chudobou jen proto, že se musí starat o své dítě.
- ♥ Nastavíme motivační pravidla pro **zkrácené úvazky** tak, aby bylo možné lépe sladit rodinu a práci. Zaměstnání na zkrácený úvazek bude pro firmy výhodnější z hlediska odvodů i administrativy.
- ♥ Podporujeme **snížení odvodů pro rodiče** malých dětí. Navrhujeme snížení sazby sociálního pojištění o 5 procentních bodů u toho rodiče, který se vrací z rodičovské, až do věku 10 let dítěte, což jsou v drtivé většině ženy. Zaměstnavatelé tak budou více motivováni tyto rodiče po návratu z rodičovské zaměstnat.
- ♥ Podpoříme zřizování a **provoz komunitních mateřských center a lesních školek**. Jejich dostupnost nesmí být závislá na libovůli obcí nebo nasazení jednotlivých provozovatelů. Zjednodušíme administrativu a fungování pro lesní školky a kluby. Podpoříme fungování školních družin a dostupných kroužků a volnočasových aktivit.

- ♥ Pokud se rodina dostane do problémů, musí mít **k dispozici potřebné sociální služby** a poradenství. Je nepřijatelné, aby rodinám byly odebrány děti jen pro chudobu nebo nedostatečné bydlení. Udržet fungování rodiny musí být hlavním zájmem státu.
- ♥ Zvýšíme **ochranu práv dětí**. Tělesné tresty do výchovy nepatří, chceme prosadit přijetí explicitního zákazu fyzických trestů na dětech. Zasadíme se o zřízení instituce dětského ombudsmana, k čemuž se Česká republika zavázala ratifikací *Úmluvy o právech dítěte*.
- ♥ Zajistíme další podporu změn v českém porodnictví směrem k **většímu respektu k rodičím ženě** a jejímu dítěti. Klíčová je pro nás svoboda volby nakládání s vlastním tělem v době těhotenství a porodu, včetně volby okolností, způsobu a místa porodu. Budeme usilovat o narovnání postavení porodních asistentek v systému péče o ženu a dítě. Uzákoníme pojišťovnou hrazenou péči porodní asistentky a chceme porodní dům v každém krajském městě.
- ♥ Veřejným institucím včetně škol a pracovišť uložíme povinnost zajistit na toaletách **bezplatné menstruační pomůcky**.
- ♥ Podpoříme rodinnou formu péče o děti, které nemohou žít ve vlastní rodině, a to tzv. hostitelskou, pěstounskou i adoptivní. **Ukončíme umísťování dětí do 3 let do kojeneckých ústavů**.
- ♥ Zavedeme **manželství pro stejnopohlavní páry** se všemi právy, včetně adopcí dětí.
- ♥ Umožníme **svobodnou volbu příjmení** párů při sňatku a svobodné volby příjmení dětí. Novomanželům umožníme, aby oba ke svému příjmení připojili příjmení druhého novomanžela, a měli tak stejné dvojitě příjmení. Lidé si budou moci vybrat pořadí dvojitě příjmení. Rodiče budou moci svým dětem dát příjmení obou rodičů, i když si každý rodič ponechal jen příjmení svoje, nebo se budou moci rozhodnout, že některým svým dětem dají příjmení jednoho z rodičů a jiným dětem příjmení druhého rodiče.

7. STÁŘÍ

Stáří zasluhuje nejen vyšší důchody a dobrou péči, ale také uznání společnosti

V polovině tohoto století bude třetina obyvatel Česka starších 65 let. Prostředí, ve kterém žijeme, bude muset obsahovat mnohem méně bariér, budeme muset řešit tlak na důchodový systém a pro starší ročníky budeme muset poskytnout mnohem více péče. Seniory a seniorky navíc stále více budou trápit dopady klimatické změny, např. rostoucí teploty ve městech. Problém stárnutí ale není možné omezit jen na dostupnou péči nebo udržitelné důchody. Zásadní je i psychická pohoda seniorů, uznání, účast na životě komunity a fungující společné soužití napříč generacemi. Stárnutí obyvatelstva je věc, která se týká nás všech a je nutné se na to připravit co nejdříve.

Milujeme spokojené stáří

- ♥ Ne každý senior potřebuje ústavní péči. Budeme podporovat kroky ke zdravému životnímu stylu a dostatečné **kvalitě života seniorů**, včetně kvalitního bydlení nebo společenských kontaktů. To prokazatelně prodlužuje dobu, po kterou se senioři a seniorky obejdou bez péče druhých. Naopak osamění nebo chudoba jejich situaci zhoršuje, a samota je také často důvodem, proč lidé odchází do zařízení péče, přestože ji jinak nepotřebují.
- ♥ Potřebujeme upravovat veřejný prostor a bydlení tak, aby neobsahoval **žádné bariéry**. Stejně jako se stane standardem bydlení v nízkoenergetickém domě, musí se časem stát standardem

bezbariérové bydlení, které bude umožňovat plnohodnotný život i ve vyšším věku. Součástí odstraňování bariér je také dostupná síť veřejné dopravy, na kterou jsou starší lidé většinou odkázáni.

- ♥ Chceme, aby co nejvíce seniorů mohlo zůstat ve svém prostředí. V případě, že mají nějaké omezení, je potřeba jim poskytnout **pečovatelské služby** – dovážku jídla, nákupy, hygienu nebo úklid. Jejich dostupnost musí být zákonem vymahatelná, a stát na tuto práci musí poskytnout dostatek peněz. Prosazujeme rozvoj nejrůznějších forem pomoci a péče zaměřené na to, udržet člověka co nejdéle mimo drahá a mnohdy neosobní zařízení dlouhodobé péče.
- ♥ Pokud se lidé starají o své blízké, a to jak seniory, tak například osoby s postižením, musí mít zajištěn **příjem, který je odpovídající práci**, kterou dělají. Odměna by měla být nikoli almužnou, ale dostatečným ohodnocením jejich péče. Pečující osoby navíc musí mít prostor i pro vlastní život nebo starost o vlastní zdraví, proto je důležité rozšiřovat různé formy odlehčovacích služeb. Mnoho pečujících totiž odkládá svou vlastní léčbu z obav, že se o jejich blízké nebude mít kdo postarat.
- ♥ Chceme připravit možnost starat se o seniory i **kvalifikovanou dobrovolnickou výpomocí** nebo sdílením pečující osoby. Například na venkově je často složité poskytnout plnohodnotnou pečovatelskou službu, nicméně zapojením, zaškolením a odměnou pro sousedskou výpomoc je možné část péče zajistit i zde.
- ♥ V oblasti domovů pro seniory potřebujeme **omezit velkokapacitní ústavy** a služby poskytnout v malých zařízeních komunitního typu. Ty musí posilovat a udržovat role, které člověk měl, než se do zařízení dostal. Součástí jsou i dostatečné odměny pro pečující a kontrola fungování a kvality jednotlivých domovů, včetně způsobu, jak usilují o maximální důstojnost klientů. Podpoříme mezigenerační propojení například spoluprací se školkami.
- ♥ **Umírání je součástí života.** Potřebujeme doplnit bílá místa na mapě hospicové péče, zajistit funkční financování služeb a více šířit informace o tom, že lidé mohou služby hospiců využít. U mobilních hospiců, které vypomáhají rodinám s umírajícími v jejich přirozeném prostředí, je nutné zajistit plné hrazení ze zdravotního pojištění.

- ♥ Nebudeme zavírat oči před **reformou důchodů**. Do budoucna se nevyhneme tomu, abychom důchody financovali nejen ze sociálního pojištění, ale i z daňových příjmů státu. Naopak pracující důchodci budou mít nižší daně.
- ♥ Zavedeme nepodkročitelný základní **univerzální starobní důchod ve výši 30 % mediánové mzdy**, tedy nejméně 10 000 korun. Na ten bude mít nárok každý, bez ohledu na počet odpracovaných let. Jedinou podmínkou je to, že občan nebyl rezidentem daňového ráje. K tomuto bude připočítávána zásluhová složka na základě počtu odpracovaných let a výši příjmů a jehož čerpání bude záviset na každého rozhodnutí. Každý si bude moci vypočítat výši svého potenciálního důchodu formou online kalkulačky.
- ♥ Ve výši důchodů **zohledníme počty vychovaných dětí** a dobu péče o osoby blízké, abychom odstranili znevýhodnění žen a náročnost profese. U horníků snížíme nutné množství odpracovaných směn v podzemí pro přiznání hornických důchodů, abychom umožnili rychlejší ústup od uhlí bez toho, aby na to horníci doplatili.

8. BYDLENÍ, MĚSTA A OBCE K ŽIVOTU

Bydlení, které si můžete dovolit, je základní potřeba pro normální život

Chceme, aby moderní města a obce dokázaly zajistit odpovídající a cenově dostupné bydlení všem skupinám obyvatel, protože jen s důstojným bydlením je člověk svobodný. K tomu musí mít města také odpovídající občanskou vybavenost a nástroje, kterými mohou ovlivnit podobu nové výstavby developerů, aby mohla reagovat například na probíhající klimatickou změnu nebo na stárnutí obyvatel. Chceme města, která podporují moderní dopravu, která snižují emise skleníkových plynů a která jsou připravena na další výzvy spojené s budoucností – zkrátka odolná města.

Milujeme bydlení pro všechny

- ♥ Podpoříme obecní výstavbu cenově dostupného nájemního bydlení. Podporovat budeme i rekonstrukce stávajících obecních bytů a koupě bytů obcemi. **Obecní byty** se sníženým nájemným musejí sloužit především skupinám, které mají s bydlením největší problémy: senioři, lidé se zdravotním postižením, lidé v sociální nouzi. Pronájem obecních bytů mohou města zlepšit situaci i lidem z potřebných profesí, jako jsou učitelé, zdravotní sestry nebo lidé pracující v sociálních službách. Dlouhodobým cílem je ale mít tolik obecních bytů, aby je mohla využívat i střední třída bez ohledu na konkrétní profesi.

- ♥ Bydlení a územní rozvoj musí také reagovat na klimatickou a demografickou krizi. Je proto potřeba **stavět ekologičtěji**, šetrněji a s lepší dostupností i bez aut. Potřebujeme moderní stavební zákony a související předpisy, které umožní stavět zahuštěnou zástavbu a města krátkých vzdáleností, která se nerozpínají do krajiny a jsou energeticky šetrná. **Odstraníme nutnost minimálního počtu parkovacích míst** u nových domů – ty celou výstavbu zdražují a znemožňují městům regulovat individuální automobilovou dopravu. Umožníme městům vybírat daně z parkovacích míst.
- ♥ **Postavení měst a obcí** ve vztahu k developerské výstavbě musí být posíleno. Ať se jedná o vlastní stavební předpisy, územní plánování nebo povolování staveb. Povolovací proces se musí urychlit a zjednodušit, ale nesmí tím zároveň dojít k ohrožení životního prostředí nebo práv občanů a spolků. Města a obce musejí mít možnost získat část bytového fondu – buď ve formě prodeje části bytů městu za nákladovou cenu, nebo vyčleněním do fondu dostupného bydlení. Města musí mít možnost jednoduše a účinně vymáhat po developerovi podíl na zajištění infrastruktury v podobě veřejného osvětlení, dopravy nebo sítě školek a škol.
- ♥ Ve městech chce bydlet stále více lidí. Tento tlak může mírnit **decentralizace** – jak na úrovni státu, tak čtvrtí v rámci města. Ekonomický rozvoj by neměl být soustředěn jen do velkých měst či některých čtvrtí. Tlak na bydlení ve městech sníží také dostupnost vysokorychlostního internetu nebo kvalitní a rychlé spojení veřejnou dopravou, zejména kolejovou.
- ♥ Schválíme zákon o sociálním bydlení tak, aby byl zastaven obchod s chudobou. Řešením nejsou ubytovny pro chudé, ale standardní byty v sociálně rozmanitém prostředí. Dobrým příkladem je program Housing first realizovaný v Brně.
- ♥ Stát by měl plošně podporovat **aktivní politiku zabydlování**, včetně speciální krizové pomoci lidem na okraji, například mimořádnou dávkou okamžité pomoci, aby lidé o bydlení nepřišli jen proto, že mají akutní výpadek příjmů. Bydlení na ubytovně nebo na ulici je nejen nehumánní, ale také pro stát velmi drahé v následných nákladech. Součástí této politiky je také široká síť podpůrných neziskových organizací, které zranitelným skupinám se zabydlováním pomáhají.

- ♥ Nárůst cen bydlení je způsoben také tím, že se na byty nahlíží jako na kteroukoliv jinou tržní komoditu. V současné době se někdy majitelům vyplatí nechat dům prázdný a spekulovat na růst ceny. Chceme **omezit tyto spekulace** chytrým zdaněním, stejně jako omezovat investice do nemovitostí osobami ze zemí mimo EU.
- ♥ Kdo bydlí v nájmu, potřebuje také větší jistotu. Ti, kdo pravidelně platí nájem a dodržují smlouvy, by neměli doplácet na řetězení krátkodobých nájemních smluv. Podobně jako v pracovních vztazích **omezíme i v nájemním bydlení řetězení krátkodobých smluv** tak, že kdo jeden rok bez problémů platí nájem, dostane od druhého roku smlouvu na dobu neurčitou.
- ♥ Část bytového fondu je blokována využitím pro **krátkodobé pronájmy typu Airbnb**. Změníme zákony tak, aby si města mohla sama rozhodnout o účinné regulaci těchto služeb, včetně omezení krátkodobého pronájmu bytu maximálně na několik týdnů v roce.
- ♥ Zjednodušíme a finančně podpoříme investice obcí a měst do **transformace brownfieldů** místo výstavby „na zelené louce“. Města a obce také musí mít lepší přístup ke zdrojům, které posílí jejich energetickou soběstačnost a dodávky vody. Odolnost měst vůči následkům změn klimatu je jedním ze základních prvků kvality života a města a obce musí mít dostatek peněz na to, aby omezovaly letní horka, řešily nedostatek vody, připravovaly opatření proti bleskovým povodním nebo zajišťovaly chlazení města nebo obce zelení.
- ♥ Zlepšíme **možnosti pro města a obce, jak získat nepotřebný státní majetek**. Zavedeme povinnost státních institucí nabízet nemovitosti určené k prodeji samosprávám, a to bezplatně anebo za odhadní cenu.
- ♥ Podpoříme města a obce v tom, aby mohla občanům vytvářet prostředí pro **komunitní život**, protože jak ukázala pandemie, silná komunita je v době krize velmi důležitá. Součástí toho je podpora lokální ekonomiky a farmářských trhů nebo rozvoj spolkové činnosti v kultuře, sportu, folkloru nebo mládežnických a náboženských organizací.
- ♥ **Odstraníme nedostatky systému trvalého pobytu**. Umožníme jeho jednoduchou změnu bez nutnosti dostavit se na úřad. Trvalý pobyt

přestane být uváděn na osobních dokladech. Zavedeme systém, kdy občané budou moci při změně trvalého pobytu dát státu pokyn, aby o změně vyrozuměl jimi určené instituce, jako jsou ostatní státní úřady, banky, distributoři energií, pojišťovny apod. Budeme usilovat o to, aby lidé, kteří v obci skutečně bydlí, ale nemají v ní nahlášen trvalý pobyt, nebyli znevýhodňováni např. v přístupu k parkovacímu oprávnění. Zároveň ale zavedeme limit na počet lidí přihlášených v jednom bytě, abychom omezili podvody za účelem získání parkovacích oprávnění atp. Prosadíme, aby byly obcím přerozdělovány prostředky ze státního rozpočtu podle počtu obyvatel, kteří v obci skutečně bydlí.

9. SOCIÁLNÍ PÉČE

Odstraňování chudoby znamená spokojenější rodiny i menší výdaje státu

Do 21. století patří jen taková společnost, v níž nikdo nezůstává na okraji. Proto chceme odstraňovat prohlubující se nerovnosti, aby všichni lidé měli rovné příležitosti a odpovídající podmínky pro seberealizaci. Chudoba se podepisuje na zdraví, špatném vzdělání i kvalitě života, proto musíme umožnit všem, aby se z ní za účinné podpory státu vymanili. Lidé musí mít podporu při řešení tíživých situací a příležitost pro celoživotní zlepšování kvality svého života, aby se chudoba nepřenášela na další generace a nerostla nedůvěra v demokracii. Velmi důležité je co nejrychleji vytáhnout lidi z beznadějné situace, do které je uvrhnul přebujelý exekuční systém, a vrátit je do normálního života.

Milujeme, když mizí chudoba

- ♥ **Prevence** nebo včasné řešení sociálních problémů jsou vždy mnohem lepší než drahé řešení následků. Zreformujeme systém sociální pomoci tak, aby dokázal problémům předcházet nebo je řešit co nejdříve, například efektivním používáním dávek mimořádné okamžité pomoci.
- ♥ V Česku je díky velké majetkové nerovnosti **mnoho lidí na okraji chudoby**, včetně těch, kteří pracují. V sociální oblasti se jako s hlavním problémem potýkáme s absencí sociálního bydlení, se špatně nastaveným systémem exekucí a s nedostatkem práce v určitých oborech nebo regionech. Tyto potíže mnohdy vedou až k rozpadu rodin.

- ♥ **Zjednodušíme žádosti** o sociální podporu a zavedeme elektronický systém pro jejich vyřizování, aby pozornost byla věnována lidem a ne dokumentům.
- ♥ Zvýšíme kapacity **dluhového poradenství**. Usnadníme osobní bankrot a znovu tak zapojíme zadlužené lidi do společnosti. Zavedeme bezpodmínečné tříleté oddlužení a ukončíme všechny staré nevymahatelné exekuce z divokých dob bez adekvátní regulace finančního trhu.
- ♥ **Zreformujeme exekuce**, které jsou největší porevoluční selhání státu. Ukončíme byznys s dluhy zavedením teritoriality exekutorů a posílíme vymahatelnost pohledávek zavedením principu 1 dlužník – 1 exekutor. Zvážíme rovněž úplné zrušení soukromých exekutorů – podnikatelů včetně zjednodušení a sjednocení celého systému vymáhání. Veškeré exekuce by v takovém případě prováděly soudy (soudní úředníci) nebo jiné orgány veřejné moci na nepodnikatelském základě, jako je tomu ostatně v mnoha evropských zemích.
- ♥ Převedeme **evidenci dat v oblasti exekucí pod stát**. Umožníme lidem lépe zjistit, jaké dluhy mají u státu, jeho organizací nebo krajů, měst a obcí.
- ♥ Zavedeme, aby se u osob v **oddlužení** jako základ pro posouzení přídatku na bydlení využila tzv. nezabavitelná částka v oddlužení. Takové opatření bude motivovat k využití nástroje oddlužení a k návratu do aktivního života.
- ♥ **Péče o blízké osoby** a ošetřování člena rodiny musí být ohodnoceny minimálně 80 % z ušlé mzdy. Zrušíme podmínku sedmidenní tzv. léčebné hospitalizace před vydáním rozhodnutí o potřebě dlouhodobé péče.
- ♥ Terénní sociální práce, jednotlivé sociální služby a podpora komunitních služeb musí být základem pro **poskytování péče lidem v jejich domovech**. Podpoříme vytváření pozic komunitních pracovníků a zohledníme nastavení jejich kompetencí dle potřeb cílových skupin. Podpoříme spolupráci s patientskými organizacemi.
- ♥ Lidé s těžkým postižením musí mít možnost svobodně a důstojně žít. Podpoříme navýšení příspěvků na **osobní asistenci pro osoby**

s **těžkým postižením** a zavedení individualizovaného, pátého stupně příspěvku.

- ♥ **Zlepšíme podmínky pro život lidí s fyzickým i mentálním postižením** a umožníme jim vyšší zapojení do společnosti, včetně samostatného bydlení, získání zaměstnání nebo participace ve volbách. Budeme odstraňovat s tím spojené bariéry včetně zavedení povinnosti státu a úřadů zpřístupnit informace formou tzv. snadného čtení, aby lidé s postižením měli informace, které jim pomohou k samostatnému životu.
- ♥ **Neformální pečující** si zaslouží účinnou podporu v podobě finančního ocenění, pomůcek nebo psychologické podpory.
- ♥ Prosadíme, aby se **komunitní práce** jako jedna z významných metod sociální práce stala uznanou sociální službou.
- ♥ Podpoříme rozšíření sociálních služeb ve městech i na venkově zaměřených na **protidrogovou prevenci**.
- ♥ Budeme aktivně podporovat **vznik pracovních míst** v okrajových regionech potýkajících se s vysokou nezaměstnaností. Podpoříme další rozvoj Úřadů práce, aby poskytovaly opravdovou podporu pro nalezení zaměstnání nebo účinné rekvalifikace, včetně i individuálního poradenství pro klienty a klientky a povinného proškolení jeho zaměstnanců a zaměstnankyň.
- ♥ Upravíme **podporu v nezaměstnanosti** tak, aby pružněji reagovala na individuální potřeby příjemkyň a příjemců a aby nevznikaly situace, kdy si lidé kvůli drobnému příjídělkou nebo pro drobné byrokratické opomenutí mohou výrazně pohoršit, protože přijdou o celou výši podpory.
- ♥ Podpoříme integrační **sociální podnikání** jako prostředek pro zaměstnávání lidí s handicapem a také jako způsob podpory návratu obtížně zaměstnatelných osob na trh práce v rámci modelu prostupného zaměstnávání. Podpoříme služby podporovaného zaměstnávání za účelem co nejširšího uplatnění osob s hendikepem na otevřeném trhu práce.
- ♥ Uzákoníme nástroje pro zaměstnavatele motivující k zavádění **kratšího pracovního týdne, zkrácených úvazků a práce z domova**, zejména nižšími odvody.

- ♥ Provedeme dopadovou analýzu zavedení **základního nepodmíněného příjmu**, neboť technologie rychle nahrazují lidskou práci a je nutné mít připravené řešení.
- ♥ Vytvoříme systém tzv. **sociální trampolíny** (podpora opětovné socializace bez závislosti na dávkách od státu).
- ♥ Finančně zvýhodníme firmy, které vytvářejí sociálně **příznivé podmínky pro své zaměstnance** (jako jsou např. právní poradna pro zaměstnance, firemní bydlení, příspěvky na hromadnou dopravu, zaměstnávání lidí z regionu).
- ♥ Posílíme kapacity Odboru pro sociální začleňování Ministerstva pro místní rozvoj. Podpoříme systematické zavádění **asistentů prevence kriminality** a dalších služeb, které pomáhají snižovat napětí v sociálně vyloučených lokalitách.

10. ZDRAVOTNICTVÍ

Pro dobré zdraví potřebujeme kvalitní zdravotnictví i čisté životní prostředí

Kvalitní veřejné zdravotnictví potřebujeme nejen v době pandemie. Nelze ale dlouhodobě spoléhat na to, že naše zdraví vždy zachrání obětavost našich zdravotníků a zdravotnic. Musíme zlepšovat jejich pracovní podmínky, aby neodcházel do ciziny, zvyšovat dostupnost zdravotní péče, zejména v odlehlých regionech, a musíme našemu zdravotnictví také pomáhat prevencí: nejefektivnější zdravotní péče je ta, kterou díky zdravému životnímu stylu nebudeme muset využít. Velký vliv na lidské zdraví má také ekonomická situace každého člověka a z ní pramenící stres, i stav životního prostředí okolo nás. Musíme proto snižovat množství lidí žijících v chudobě nebo nedostatečném bydlení i řešit znečištění ovzduší, vody nebo kvalitu potravin.

Milujeme zdravé tělo i mysl

- ♥ **Zdravotnictví se nesmí stát obětí škrtů.** Nižší příjmy státu povedou ke snahám omezovat veřejné služby. Pandemie ukázala, že škrtat peníze do zdravotnictví nebo plánovat privatizaci nemocnic je to poslední co nyní potřebujeme. Naopak, zdravotnictví musí být posíleno – finančně i lidsky.
- ♥ **Zlepšíme finanční a pracovní podmínky** lékařského i zdravotnického personálu. Chceme je motivovat k setrvání v českém zdravotnictví dostatečnou mzdou, podmínkami které povedou k dodržování

zákoníku práce nebo poskytování supervize a psychohygieny. Unavení a přepracovaní lidé v nemocnicích nám mohou jednorázově pomoci zvládnout pandemii, dlouhodobě na nich ale nesmí naše zdravotnictví stát.

- ♥ Lidé v okrajových regionech nesmí být v **dostupnosti zdravotní péče** na druhé koleji. Chceme, aby služby praktických lékařů pro děti i dospělé, zubních lékařů i ambulantní gynekologie byly základem každé regionální péče, aby za nimi lidé nemuseli zdlouhavě cestovat. Podpoříme rozvoj vzdělávání v lékařských oborech a kapacity menších nemocnic pro atestace.
- ♥ Pandemie musí vést k přehodnocení toho, jak u nás fungují **hygienické stanice**. Je potřeba je transformovat v moderní, digitálně propojené instituce, které budou aktivně předcházet problémům veřejného zdraví a budou mít kapacitu i erudici profesionálně organizovat nutná opatření.
- ♥ **Problém koronaviru není zdaleka za námi**. Už nesmíme opakovat přístup vlády, která odmítala levná a účinná řešení a namísto toho jsme museli opakovaně zavádět lockdown. Posílíme investice do výzkumu nových mutací, trvalou dostupnost testování a expertní rozhodování v případě návratu problémů spojených s koronavirem, například v podobě nutnosti dalšího kola očkování.
- ♥ Vůbec nejlepší je nebyť nemocný. Jenže na tohle náš stát zapomíná. **Posílíme zásadním způsobem preventivní péči**, zejména tím, že ji budou proplácet zdravotní pojišťovny. Je také potřeba řešit problém obezity. Tělesná výchova na školách by měla mladé lidi naučit, jak dlouhodobě získat vztah k aktivnímu pohybu. Aktivní pohyb pěšky nebo na kolech přispívá k lepšímu zdravotnímu stavu, investice do cyklostezek tak nejsou jen věcí dopravy, ale také zdraví. Financování sportu ze státního rozpočtu by se mělo zaměřit na podporu sportování pro všechny, nikoli profesionální sport.
- ♥ **Kvalitu nemocnic** a zdravotnických zařízení je potřeba průběžně zvyšovat, ale investice do přístrojů nesmí být bezhlavé. Musíme mít jasno, jak dokážeme drahé přístrojové vybavení optimálně využít, zda pro něj máme dostatek personálu a jaké operace a zákroky je nezbytné dělat v blízkém okolí a co je možné soustředit do velkých center, která už existují například v onkologii a kardiologii. Důležité je

také předcházet korupčním rizikům, která s sebou milionové investice nesou.

- ♥ Chceme posílení pravomocí, ale i zodpovědnosti **praktických lékařů**. Ti dokáží pomoci blíže pacientovi a levněji než nemocnice nebo specialisté. Lékaři budou moci udělat pacientům nová vyšetření či screeningy, která dosud patřily jen specialistům. Budou moci také předepisovat širší spektrum léků nebo se více podílet na následné péči, například u diabetiků nebo lidí s vysokým krevním tlakem.
- ♥ **Duševní onemocnění** tvoří čím dál větší podíl problémů našeho zdraví. Pandemická situace a s ní spojená nutná izolace jednotlivců ještě zvýšila výskyt duševních poruch jako úzkostí, depresí nebo nutkavých poruch. Hlavním nástrojem léčby je psychoterapie, u které je ale potřeba zajistit plné proplácení ze zdravotního pojištění. Chceme dál podporovat **destigmatizaci duševních nemocí**.
- ♥ Mnoho lidí na zvýšený stres reaguje i psychosomaticky, tedy s výskytem tělesných příznaků. Podpoříme **vyšší zapojení psychosomatické medicíny** do praxe jak v diagnostice, tak v terapii.
- ♥ Chceme zlepšit **komunikaci mezi zdravotníky a pacienty**, prohloubit zdravotní gramotnost pacientů, aby lépe dokázali hájit vlastní zájmy a posílit jejich vnímání pacientů jako komplexních a svéprávných bytostí. Chceme také lepším vzděláváním pacientů nebo využitím digitálních nástrojů komunikace na dálku odbourat zbytečné návštěvy u lékaře. Průměrně v Česku navštíví pacient lékaře dvanáctkrát za rok, v Rakousku sedmkrát a ve Švédsku třikrát.
- ♥ Posílíme **digitalizaci ve zdravotnictví** a vytvoříme jednotný systém, aby měl každý jednu online zdravotní kartu, jejíž data se neztrácí při přecházení k jinému lékaři, a pacienti tak nebudou muset svou anamnézu opakovat každému lékaři.
- ♥ Prostředí, ve kterém žijeme, souvisí s našim zdravím. Chceme, aby posouzení **dopadů na zdraví bylo integrováno do politických rozhodovacích procesů** a aby ochrana zdraví hrála důležitou roli také v diskusi o opatřeních v oblasti dopravy, sociální politiky nebo oblasti řešení klimatických změn. Horká města budou stále více negativně ovlivňovat zdraví zejména starších lidí, znečištěné ovzduší má u nás ročně vliv na 12 tisíc předčasných úmrtí. Zavedeme

přísnější normy pro emise znečišťujících látek v ovzduší a kvalitu vody, zejména v oblasti znečištění hormony, zpřísníme standardy obsahu ftalátů a bisfenolů v plastech, pesticidů, těžkých kovů, léků a dalších kontaminantů, se kterými se lidé běžně setkávají.

- ♥ Prosadíme **legalizaci držení konopí** a jeho pěstování v malém množství. Zasadíme se o zlepšení dostupností léčebného konopí a léčebného využití psychedelik. Otevřeme diskuzi o legalizaci psychedelik, která nevytváří závislost.

11. VZDĚLÁVÁNÍ

Moderní vzdělávání podporuje talenty i odstraňuje nerovnosti

Školství musí nejen pomoci dětem dohnat výpadek způsobený pandemií, ale také reagovat na probíhající technologické změny a vývoj společnosti. Naším cílem je výchova sebevědomé generace zodpovědných občanů, která se dokáže zorientovat v rychle se měnících podmínkách, umí kriticky pracovat s informacemi a empaticky komunikovat. Proto potřebujeme lépe a stabilně financované školství, méně administrativy, moderní metody i větší podporu pro ty školy, které odstraňují nerovnosti ve společnosti. Hlásíme se ke *Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2030+* a budeme dbát na její naplňování.

Milujeme moderní školy

- ♥ Největším **problémem českého školství jsou nerovnosti šancí** na přístup ke kvalitnímu vzdělání. Velmi záleží na tom, kde a v jaké rodině se dítě narodí. Školství s nerovnostmi neumí pracovat, nedokáže podpořit děti z horšího sociálního prostředí, ani pracovat s těmi velmi talentovanými. Abychom vzdělání zkvalitnili, musíme do něj investovat o 50 miliard korun ročně více.
- ♥ Zajistíme **speciální podporu** pro odstraňování problémů způsobených výpadkem škol během pandemie, například podporou školních psychologů nebo programů nad rámec standardního vyučování. Finančně podpoříme doučování dětí i předškolní přípravu.
- ♥ V některých regionech **chybí velké množství kvalifikovaných pedagogů**. Podpoříme řešení jejich nedostatku zavedením dotačního

programu, který školám umožní čerpat prostředky na motivační náborové příspěvky či podporu bydlení. Zavedeme indexované financování, aby více peněz dostaly ty školy, které se potýkají s většími problémy svých žáků.

- ♥ Pro školy zajistíme metodickou a finanční podporu na zavádění **moderních metod do vzdělávání** s důrazem na udržitelný rozvoj. Zvýšíme důraz na environmentální, informační a finanční gramotnost v rámcových vzdělávacích programech. Podpoříme školy a školská zařízení v inkluzivním přístupu jako běžné součásti jejich chodu. Do třetí třídy budeme preferovat slovní hodnocení.
- ♥ V souladu s aktuálním vědeckým poznáním v oblastech biologie, psychologie a pediatrie **posuneme standardní začátek výuky na 9:00**.
- ♥ Budeme usilovat o **zvyšování kvality základních škol**, především jejich druhého stupně, abychom předešli odchodům na víceletá gymnázia, která pokládáme za problematickou předčasnou specializaci a jednu z příčin nerovností v českém vzdělávání.
- ♥ Prosadíme **změny v přijímacím řízení** na střední školy tak, aby o přijetí či nepřijetí nerozhodoval jen jednorázový test ze dvou předmětů, ale komplexní přehled schopností, talentů, zájmů, motivací a studijních předpokladů žáků, např. v podobě osobního portfolia.
- ♥ **Nesouhlasíme se snahami stanovovat cut-off skóre**, tedy minimální hranici úspěšnosti u přijímacích zkoušek na SŠ. Takové opatření nepovede ke zvýšení kvality vzdělávání na středních školách, ale pouze řadě dětí zkomplikuje přístup k vyššímu vzdělání – především těm ze sociálně slabého prostředí s nízkou podporou rodiny.
- ♥ Proměníme strukturu **učňovského a středního odborného vzdělávání** tak, aby byl posílen všeobecný základ, graduující specializace a rozvoj kompetence k učení jako předpokladu pro celoživotní profesní vzdělávání.
- ♥ Budeme podporovat programy celoživotního vzdělávání, průběžné profesní přípravy a univerzity 3. věku. Zavedeme **systemovou podporu neformálnímu vzdělávání**, podpoříme propojování formálního a neformálního vzdělávání a uznávání výsledků neformálního vzdělávání.

- ♥ Zasadíme se o zvýšení **prestiže pedagogického povolání**, které bude nejen finančně zajímavé, ale také např. otevřené zkráceným úvazkům tak, aby do školství přilákalo širokou škálu odborníků z praxe. Podpoříme pedagogické semináře na všech typech vysokých škol, jejichž absolvování by znamenalo získání dodatku k diplomu o pedagogické aprobaci, praxi a pedagogickém minimu a umožnilo absolventům učit bez absolvování pedagogických fakult.
- ♥ Ve spolupráci s odbornou veřejností zahájíme **reformu vzdělávání nových učitelek a učitelů**, aby byli lépe připraveni na nástup do praxe a v průběhu života měli možnost doplnit si vzdělání o jiný obor. Podpoříme reformu současného studia koncipovaného většinou pro dvě konkrétní aprobace směrem ke komplexnější přípravě pro celé skupiny předmětů s větším důrazem na metodiku, didaktiku a praxi oproti vzdělávání se v daných předmětech.
- ♥ Zavedeme systém **péče o pedagogické pracovníky**, zejména o začínající učitele, aby u nich nedocházelo ke ztrátě motivace, přetížení a následnému odchodu ze vzdělávání a vytvoříme kompetenční profil pedagogických pracovníků, vč. ředitelů (tzv. profesní standardy), na které navážeme jejich kariérní růst i podobu vzdělávání.
- ♥ Zavedeme **automatické zvyšování platů pedagogických pracovníků** tak, aby vždy odpovídal alespoň mediánu mezd vysokoškolsky vzdělaných pracovníků.
- ♥ **Ředitel má být pedagogický lídr, ne otrok byrokracie**, proto podpoříme sdílení provozních zaměstnanců mezi školami a posílíme finanční prostředky na zajištění provozu škol; podpoříme vznik center administrativní podpory v působnosti zřizovatelů, které budou školám poskytovat projektový management, metodické vedení a ulevovat jim od administrativy. Pro usnadnění práce ředitelům a další snížení administrativní zátěže zřídíme registr pracovníků ve školství zajišťující přehled o nabídce a poptávce na pracovním trhu.
- ♥ **Zrušíme veškeré výkaznictví**, všechny informace bude škola evidovat ve školním informačním systému, z něhož si stát bude informace sám vytahovat, a stanovíme povinnou kompatibilitu těchto komerčních systémů se státním systémem. Skrze školní informační systémy bude probíhat i jakékoli jednorázové dotazování ředitelů, které bude

koordinovaně řešit jedno oddělení na MŠMT. Digitalizujeme rovněž základní správní úkony a rozhodování v působnosti škol a dalších aktérů a otevřeme diskusi o zavedení možnosti volitelné právní subjektivity (především menších) škol.

- ♥ Se zárukami vysokého standardu ochrany osobních údajů zavedeme **jednotný identifikátor žáka**, který umožní propojení agregovaných dat s datovými zdroji i mimo resort školství, a konečně bude možné přesně designovat podpurná opatření s přesnou znalostí znevýhodňujících faktorů a jejich vlivu.
- ♥ Zřídíme **střední úroveň podpory a vedení školám**, která bude zajišťovat komunikační tok mezi centrem a školami, odborně vést a zajišťovat spolupráci relevantních aktérů a která bude společně s pedagogií schopna trvale zlepšovat vzdělávací výsledky, wellbeing a rovné šance žáků v rámci MŠ, ZŠ a SŠ na svém území.
- ♥ Zavedeme efektivní systém podpory škol v oblasti vzdělávání a **začleňování dětí, žáků a studentů s odlišným mateřským jazykem** tak, aby školy bez zbytečné administrativní zátěže mohly zajistit v součinnosti se zřizovateli plnohodnotné vzdělávání této stále větší skupiny dětí a mladistvých s využitím potřebných nástrojů (primárně doučování češtiny, intenzivní jazyková příprava, asistenti pedagoga – včetně dvojjazyčných, vzdělávání pedagogických pracovníků).
- ♥ Dotačně podpoříme zakládání a **rozvoj otevřených a komunitních škol**, které slouží jako centra společenského, kulturního či sportovního života v dané lokalitě a poskytují poradenské, volnočasové a vzdělávací služby pro celou komunitu.
- ♥ Vzdělání musí být dostupné všem. **Odmítáme proto zavádění školného** na jakémkoli stupni, včetně veřejných vyšších odborných škol a veřejných vysokých škol.
- ♥ Provedeme **revizi financování vysokého školství** tak, aby respektovalo stejnou důležitost obou jeho základních složek – vzdělávání i výzkumu – a školy nebyly vystavovány nadměrnému tlaku na výkon na úkor vzdělávání. Změníme koeficienty ekonomické náročnosti, které jsou zastaralé a neodpovídají realitě, a zrovnoprávníme tak financování společenskovědních oborů.

Zasadíme se o dlouhodobější a stabilnější financování vědy, namísto neustálého soutěžení v krátkodobých cyklech „od grantu ke grantu“.

- ♥ Podpoříme **roli vysokých škol jako důležitých aktérů veřejného života**, pro který poskytují veřejnou expertízu, podporují občanskou společnost, kritickou reflexi i snižování rozdílů a poskytování vzdělání v regionech. Odmítáme snahy na omezování humanitních oborů vysokých škol, protože nám mnohem lépe umožňují poznávat stále složitější svět.
- ♥ Z vědeckého poznání financovaného z veřejných prostředků musí mít prospěch všichni, budeme proto podporovat principy otevřeného přístupu (**open access**) k výsledkům vědeckého bádání.

12. KULTURA

Dobré podmínky pro tvorbu a svobodná média pro rozvoj společnosti

Kultura je nezastupitelnou součástí života společnosti i každého jednotlivce. Pandemie na ni dopadla velmi silně a potřebujeme obnovu kulturního života účinně podpořit. Považujeme za důležité podporovat tradice a péči o památky, aby i budoucí generace měly možnost poznat své kořeny a získaly vztah k místu kde žijí. Stejně tak chceme podporovat současnou kulturu, neboť umění představuje typ svobody projevu a je nezbytným předpokladem pro kvalitu lidského života i společenské reflexe. Podstatný podíl veřejných rozpočtů na jejím financování je výrazem uznání významu, jaký kultura má pro rozvoj společnosti i její soudržnost. Svobodnou veřejnou debatu a nezávislá média považujeme za klíčovou součást demokracie u nás.

Milujeme svobodnou kulturu

- ♥ Budeme prosazovat takovou politiku, která povede ke stabilizaci a efektivnímu fungování kulturních institucí a organizací. **Odmítáme privatizaci kulturních institucí** (kulturní centra, divadla, filharmonie) a podporujeme jejich citlivou proměnu ve veřejně prospěšné organizace s trvalou a dlouhodobou finanční podporou z různých zdrojů.
- ♥ Kreativní průmysl, umění a kultura neslouží jen k povznášení ducha, a netvoří „pouze“ základ evropské civilizace. Umění a s ním spojený kreativní průmysl jsou také jedna z cenných komodit, která nabízí obrovské příležitosti na pracovním trhu, je základem pro turistický ruch a významně se podílí na HDP. Je prokázáno, že navýšení peněz pro

kulturu je vhodnou a bezpečně návratnou investicí. **Vyčleníme proto alespoň 1,5 % státního rozpočtu pro kulturu.** Zefektivníme grantový systém podpory živého umění a zefektivníme a posílíme možnosti víceletého financování.

- ♥ Kultura byla během pandemie velmi zasažena. Ukázalo se také, jak moc chybí sociální podpora pro osoby v ní pracující. Nastavíme novou podobu **statusu umělce** a připravíme adresnou podporu na nastartování živého organismu kulturního provozu, včetně přidružených profesí, jako jsou pracovníci zázemí, dílen, zvukaři atd.
- ♥ Průměrný plat v kultuře stále zdaleka nedosahuje průměrné mzdy v Česku. Nedůstojná je i úroveň platů v organizacích zřizovaných městy či kraji, jako jsou knihovny, muzea, galerie nebo divadla. Zasadíme se proto o postupné **zvýšení platů** v těchto institucích.
- ♥ Po vzoru jiných evropských zemí navrhne zákon o **pevné ceně knih**. Ochráníme tím malé knihkupce a podpoříme nakladatele, kteří kladou důraz na kvalitní knižní tvorbu.
- ♥ Chceme, aby **kultura podporovala poznání našich kořenů**. Podpoříme aktivity, které rozvíjejí povědomí o kulturních tradicích naší společnosti a jednotlivých regionů, včetně kulturních kořenů a tradic národnostních menšin. Podpoříme alternativní a nezřizovanou kulturu.
- ♥ Uzákoníme povinnost věnovat **2 % rozpočtu každé veřejné stavby na její doplnění uměleckými díly** prostřednictvím soutěží. Zároveň budeme chránit a opravovat stávající umělecká díla ve veřejném prostoru.
- ♥ **Zmodernizujeme přístup k památkové péči**, aby dokázala reagovat na nové potřeby při stavebních úpravách spojených s klimatickou změnou, jako jsou zateplování nebo instalace solárních panelů na střechy. Nebudeme opomíjet ochranu památek druhé poloviny dvacátého století.
- ♥ Podpoříme kulturní, sportovní, občanské a další organizace, jejichž aktivity kultivují společnost a přispívají k rozvoji Česka směrem k **otevřené společnosti, toleranci a občanskému soužití**.
- ♥ Prosadíme důsledné **odpolitizování a nezávislost veřejnoprávních médií**. Navrhne, aby rady veřejnoprávních médií volili na třetiny

Sněmovna, Senát a zástupci profesních a neziskových organizací. Nastavíme předvídatelné a nezávislé financování médií veřejné služby.

- ♥ Aktualizujeme tiskový zákon, aby lépe reguloval zneužívání městských a krajských médií jako hlásné trouby politického vedení samosprávy, a aplikoval pravidla a principy **médií veřejné služby** na všechna média, která jsou placena z rozpočtů měst a krajů, včetně těch internetových.
- ♥ Zasadíme se o posílení **kulturní diplomacie**. V zahraničí budeme propagovat české umění a design a Česko budeme prezentovat jako atraktivní kulturní centrum Evropy. Podpoříme literární stipendia a překlady českých literárních děl do cizích jazyků.
- ♥ Kulturní a umělecká tvorba uplynulých období mají být přístupné všem, proto podpoříme systematickou **digitalizaci kulturních obsahů**, archivů a knihovnických zdrojů, včetně zjednodušení pravidel přístupu k nim a aktualizace autorského zákona.
- ♥ Podpoříme **zkrácení ochrany autorských práv** a změnu jejího vymezení tak, aby dostatečně ochránila autorská práva a zároveň neomezovala inovace.

13. LIDSKÁ PRÁVA A OBČANSKÁ SPOLEČNOST

*Lidská práva jsou základem svobody,
rovnosti a lidské důstojnosti*

Všichni lidé se rodí svobodní a sobě rovní co do důstojnosti a práv. To je nutné opakovat, dokud náš stát nebude tak vyspělý, aby byl schopen pomoci každému, kdo se ocitne v situaci, která jeho práva a důstojnost ohrozí. A nejde jen situaci menšin či lidí s postižením, ale i o právo na změnu pohlaví bez překážek, možnost uzavřít manželství či adoptovat dítě. Zasadíme se také o lepší zacházení s oběťmi násilí či diskriminace a umožníme aktivní zapojení těm, kteří chtějí přispět ke zlepšení života v naší zemi.

Milujeme vztahy bez násilí

- ♥ Posílíme služby **pomoci obětem domácího násilí**, včetně toho genderově podmíněného. Chceme urychlenou ratifikaci Istanbulské úmluvy a zlepšení vzdělávání v oblasti genderově podmíněného násilí, včetně posilování schopnosti policie a justice tyto případy řešit účinně a s citlivým přístupem k obětem. Zasadíme se o změnu definice znásilnění v trestním zákoníku tak, aby byl znásilněním každý sexuální akt, ke kterému dojde bez souhlasu všech zúčastněných.

- ♥ Ukončíme nerovné postavení LGBTQ osob a uzákoníme rovnoprávné **manželství pro všechny**. Zasadíme se o možnost úřední změny pohlaví bez povinné sterilizace a odstraníme i další překážky, se kterými se LGBTQ osoby setkávají, jako například zákaz darování krve.
- ♥ Urychlíme potřebné **změny ústavní péče** lidí s postižením. Současná podoba života v ústavech brání klientům v tom, aby byli aktivními občany, žili svůj život a naplňovali svá základní práva. Cílem je zajistit odpovídající bydlení, osobní asistenci, podporu samostatného bydlení a zároveň pomáhat těm rodinám, které mají v péči své blízké v podobě odlehčovacích služeb nebo denních stacionářů. Kraje a města, které tyto služby obvykle zajišťují, musí mít dostatek peněz na jejich financování.
- ♥ Podpoříme **vyrovnané zastoupení žen a mužů** v politice a rozhodovacích pozicích státní správy a vědeckých institucí. Vyrovnanější zastoupení žen a mužů v politickém a veřejném rozhodování může díky zahrnutí různých životních zkušeností obohatit rozvoj demokratické společnosti a zvýšit kvalitu života jak žen, tak mužů.
- ♥ Nastavíme systematickou a dostatečnou **podporu občanské společnosti** s přihlédnutím na genderovou vyrovnanost peněz, které z veřejných rozpočtů jdou na kulturní, sportovní nebo volnočasové aktivity. Budeme podporovat participativní rozpočtování obcí a krajů, například formou školení a příspěvků na mediátory procesu.
- ♥ **Podpoříme veřejnou diskusi** při tvorbě zásadních dokumentů, rozhodování o důležitých stavebních a dalších aktivitách. Návrátíme možnost spolků zapojit se do stavebních řízení.
- ♥ Budeme nadále **odstraňovat případy diskriminace** z veřejného života a zavedeme možnost ombudsmana podávat antidiskriminační žalobu a návrh na zrušení zákona pro rozpor s ústavním pořádkem k Ústavnímu soudu. Práva dětí a mladistvých si zaslouží vlastní ochranu, zřídíme proto speciální pozici dětského ombudsmana.
- ♥ Budeme podporovat používání tzv. Cochemské praxe u českých rozvodových soudů. Všichni zúčastnění na rozvodovém řízení – rodiče, soudci, advokáti, orgány sociálně právní ochrany dětí a další – mají být vedeni k tomu, aby se **zájmy dítěte a právo dítěte na oba rodiče dostaly do středu** zájmu probíhajícího řízení a rozhodování. Má-li dojít k odloučení rodičů, oba rodiče mají být zachováni pro dítě.

- ♥ **Ochrana lidských práv na internetu** přináší stále nové výzvy. Profilovací a sledovací techniky, které se používají bez souhlasu těch, jichž se týkají, přerůstají v nový, sofistikovaný způsob diskriminace. Budeme také podporovat efektivnější postup proti projevům nenávisti na internetu, sexuálnímu obtěžování a stalkingu.
- ♥ Právo na azyl je pro nás neoddiskutovatelným faktem. Požadujeme skutečně **jednotnou evropskou azylovou politiku** založenou na solidaritě, na lidskosti a řádném procesu, včetně spravedlivého sdílení odpovědnosti mezi členskými státy. Požadujeme obnovení evropské mise pro záchranu lidí ve Středozezemním moři a nastavení cest pro legální migraci. Právě taková pravidla zabrání dalším tragédiím a budou nejúčinnějším krokem proti pašerákům. Evropa musí vytvořit společná pravidla pro pracovní mobilitu a migraci, Česko navíc musí zlepšit špatné fungování některých ambasad i celkový vztah k legální migraci.
- ♥ Chceme, aby EU podporovala členské státy, regiony a obce v **integraci uprchlíků nebo migrantů** a aktivně se hlásíme ke spoluzodpovědnosti Česka. Lidé, kteří hledají azyl, nemají být omezováni na osobní svobodě – ukončíme nezákonnou praxi zajišťování rodin s dětmi a budeme dbát na důsledné uplatňování alternativ k zajištění.
- ♥ Při formulaci migrační a azylové politiky vyslechneme odborné návrhy **nevládních organizací pracujících s migranty**, které jsou vyjádřeny například v *Migračním manifestu* Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty z roku 2015. Do procesu rozhodování o budoucích politikách zahrneme i samotné cizince.
- ♥ Agendu migrace a integrace přesuneme pod Ministerstvo práce a sociálních věcí. Činnost ostatních relevantních ministerstev budeme lépe koordinovat mj. zřízením vládního zmocněnce pro koordinaci cizineckých agend. Nastavíme **pro cizince férové podmínky** v otázkách přístupu ke zdravotní péči, sociálním službám, možnosti změnit zaměstnavatele nebo možnosti sloučení rodiny. Budeme důsledně dbát na dodržování zákonných lhůt pro vydání rozhodnutí. Zajistíme, aby stát systémově podporoval neziskový sektor a samosprávy v integračních aktivitách na místní úrovni (především výuku českého jazyka, sociokulturní orientaci v české společnosti a rozvoj tolerantního soužití v obci).

14. SPRAVEDLNOST

Kompetentní státní správa, vymahatelnost práva a účinný boj proti korupci

Vybudujeme profesionální, kvalitní a nezávislou státní správu, aby byl stát schopen čelit krizím i naplňovat to, co od něj lidé očekávají. Omezíme prostor pro korupci na minimum a ojedinělé excesy budeme tvrdě postihovat. Digitalizujeme stát, aby byl efektivnější a v komunikaci s občanem vstřícnější a dostupnější. Posílíme nezávislost a odpovědnost soudců i státních zástupců a zrychlíme rozhodování soudů, protože lidé musí mít možnost se rychle dovolat spravedlnosti. Umožníme lidem hlasovat ve volbách i korespondenčně.

Milujeme fungující stát

- ♥ **Lidé se musí spravedlnosti dočkat rychle.** Modernizujeme proto trestní řízení a nahradíme 50 let starý trestní řád novým zákonem. Omezíme možnost využití procesních kliček k prodlužování řízení a znemožníme zneužívání nedotknutelnosti advokátů ke krytí organizovaného zločinu, posílíme práva obětí a využití alternativních trestů.
- ♥ Posílíme **digitalizaci justice**. Zavedeme funkční elektronický spis a umožníme nahlížení do spisu online. Posílíme transparentnost výběru soudních funkcionářů širším uplatněním otevřených výběrových řízení s nezávislými a nestrannými výběrovými komisemi. Do právního řádu zavedeme institut hromadné žaloby. Podpoříme navýšení počtů soudních asistentů.

- ♥ Posílíme **přístup k bezplatné právní pomoci**. Ta se bude týkat také pomoci ve správních a insolvenčních řízeních a v mimosoudních jednáních, a budou ji moci poskytovat také specializované neziskové organizace.
- ♥ **Digital first**: úřady a další orgány veřejné správy budou jednat s občanem vždy elektronicky, je-li to možné (zejména přes Portál občana a datovou schránku). Zajistíme rovný přístup těm, kdo nechtějí komunikovat elektronicky. Rozšíříme Portál občana na jednotné kontaktní místo veřejné správy, kde může občan vyřídit se státem veškeré záležitosti.
- ♥ Určíme centrální instituci odpovědnou za **digitalizaci veřejné správy**. Vybavíme ji kompetencí řídit a implementovat digitalizaci napříč veřejnou správou pro překonání rezortismu.
- ♥ Zavedeme **centrálního zadavatele**, který bude moci efektivně zadávat veřejné zakázky za ostatní subjekty. Posílíme metodickou podporu při zadávání složitých IT zakázek. Pro zadávání velkých a složitých IT zakázek určíme autoritu, která bude úřadům pomáhat a projekty posuzovat. Připravíme také metodiku pro omezování existujících vendor lock-in zakázek.
- ♥ Stát musí ve veřejných zakázkách **preferovat výrobky a služby s nízkou uhlíkovou stopou**. Reformujeme nastavení veřejných zakázek, aby dokázaly přispívat ke snižování emisí skleníkových plynů, šetřily další zdroje a podporovaly místní ekonomiku. Zavedeme závazná pravidla u zakázek malého rozsahu.
- ♥ Ochráníme státní správu před politickými zásahy a umožníme tak její plynulý rozvoj. Zastavíme odliv know how ze státní správy a posílíme její odborné zázemí. Zavedeme účinná opatření na podporu **profesního a osobnostního rozvoje lidí ve státní správě** – jen odborně zdatní lidé mohou odvádět dobře náročnou práci pro stát.
- ♥ Budeme podporovat **rozhodování založené na strategickém plánování, systematickém sběru a sdílení dat**, vyhodnocování realizace jednotlivých politik a následné implementaci změn na základě tvrdých i měkkých dat. Budeme systematicky podporovat sběr dat a jejich sdílení napříč resorty, zavedeme zabezpečený systém sdílení dat pro zodpovědné vládnutí.

- ♥ Zastavíme chaos v řízení státních firem. Prosadíme **strategii vlastnické politiky státu**, která upřednostní strategické cíle před dosahováním zisku a vytvoří podmínky pro ekologicky a sociálně odpovědné podnikání. Zajistíme kompetentní obsazení orgánů státních firem.
- ♥ Zřídíme **politické poradní sbory na úrovni ministerstev**, které budou ministři pomáhat s prosazováním vlastní politické agendy. Snížíme tak informační asymetrii mezi politickou a odbornou složkou ministerstev. Politické námětky transformujeme do politických zástupců ministra, sekce tak budou moci řídit jen profesionální úředníci ve státní službě.
- ♥ Zavedeme jednotnou **databázi dotací** a posílíme tak transparentnost a kontrolu jejich přidělování. Zavedeme zveřejňování dotačních rozhodnutí v registru smluv. Rozšířením působnosti NKÚ zajistíme účinnou kontrolu vynakládání veřejných peněz ve státních firmách, obecních firmách a velkých městech.
- ♥ **Posuneme Parlament do 21. století**, zavedeme online přenos jednání výborů, zpřehledníme stenozáznamy a záznamy o hlasování, převedeme je do formy otevřených dat. Prodloužíme lhůtu na projednání Senátem na 60 dnů, aby měl více času na kvalitní práci. Zvážíme možnost projednávání zákonů napříč volebními obdobími a zavedeme plně otevřené nahlížení do legislativního procesu.
- ♥ Zavedeme účinnou regulaci a **kontrolu lobbingu** speciálním zákonem, zrevidujeme a zpřehledníme systém poradních orgánů, aby umožnil efektivnější účast občanské společnosti na rozhodování.
- ♥ Zavedeme účinnou **ochranu oznamovatelů korupce** – whistleblowerů. Přijmeme zákon o jejich ochraně, zajistíme metodickou podporu pro oznamovatele i zaměstnavatele a podpoříme kampaň k pozitivnějšímu vnímání oznamování nekalého jednání.
- ♥ Posílíme **nezávislost státního zastupitelství** na vládě. Novelizací zákona o státním zastupitelství zavedeme funkční období, odvolatelnost jen na základě kárného řízení, výběrová řízení na vedoucí státního zástupce včetně nejvyššího státního zástupce a zavedeme protikorupční speciální tým.

- ♥ Podpoříme **začleňování bývalých vězňů do společnosti**: odsouzená osoba, která vykonala svůj trest, musí být lépe podporována ve svém návratu do společnosti, aby bylo sníženo riziko recidivy nebo sociálního vyloučení. Podpoříme začátek takové přípravy již 6 měsíců před propuštěním.
- ♥ Zavedeme možnost **korespondenčního hlasování** pro všechny oprávněné voliče a voličky s českým občanstvím, včetně lidí v zahraničí. Žádný občan či občanka České republiky nesmí přijít o pohodlnou možnost realizovat své právo volit, jedno ze základních občanských práv.
- ♥ **Zrušíme uzavírací volební klauzuli u komunálních voleb** a voleb do Evropského parlamentu, kde postrádá jakýkoliv smysl. U krajských voleb a voleb do Poslanecké sněmovny budeme usilovat o její snížení.
- ♥ Zavedeme nástroje pro větší **zapojení mladých lidí do veřejného dění** a otázek týkajících se jejich budoucnosti. Budeme podporovat vznik klimatických rad mládeže a dalších poradních orgánů, které budou složeny ze zástupců a zástupkyň mladých. Snížíme hranici aktivního volebního práva na 16 let.
- ♥ Upravíme zákon o **státních svátcích** tak, aby v případě, že státní svátek připadne na sobotu či neděli, byl nejbližší pracovní den nahrazen dnem pracovního klidu.

15. EVROPA A SVĚT

Česko jako důvěryhodná a aktivní součást stále propojenější Evropy

Evropská unie pro nás není bankomat, do kterého si členské země mají chodit pro peníze. Je to projekt, založený na společných hodnotách a ochotě společně čelit výzvam dnešního světa. Chceme Česko jako sebevědomou zemi, která se odstříhne od zpátečnického spolku V4 a bude své spojence hledat napříč jednotlivými zeměmi ve stále více propojené Evropě. Přijmeme odpovědnost za společnou budoucnost v Evropě i ve světě a aktivně se připojíme k řešení narůstajících bezpečnostních hrozeb, pandemie, klimatické krize nebo síly nadnárodních technologických firem.

Milujeme propojenou Evropu

- ♥ Budeme se podílet na **transformaci Evropské unie** směrem ke srozumitelné federaci s co největším množstvím sdílených pravomocí v oblasti sociálních věcí, daní, životního prostředí, zahraniční politiky a obrany.
- ♥ Souhlasíme se zavedením **nadnárodní kandidátní listiny** evropských politických stran do Evropského parlamentu, kterému bude Evropská komise plně odpovědná. Zasadíme se o transparentnější fungování Evropské rady a Rady EU, aby se vlády jednotlivých států nemohly vymlouvat na „Brusel“. Podpoříme i většinové rozhodování v Evropské radě a Radě EU, zejména v oblasti vnějších politik EU a daní.
- ♥ Využijeme blížícího se českého předsednictví v Evropské radě k diskusi nejen o **chybějícím sociálním pilíři evropských politik**, který umožní zejména chudším zemím zvýšit životní úroveň svých občanů,

ale i o klimatické agendě zaměřené na férové řešení klimatické transformace, aby na ni nedoplatili ti nejchudší.

- ♥ Žádáme navýšení rozpočtu EU na účinnější potírání daňových rájů. Rozpočet navrhujeme navýšit například prostřednictvím **zavedení uhlíkové daně a daně z finančních transakcí**.
- ♥ Podpoříme **boj proti daňovým únikům** a opatření proti rozměňování základu daně z příjmů nadnárodních firem, včetně konsolidace daňových základů, aby tyto peníze nechyběly ve státních rozpočtech, nevytvářely neférové podmínky na evropském trhu a nepřenášely daňovou zátěž na zaměstnance a malé a střední podnikatele.
- ♥ Jsme přesvědčeni, že pouze na úrovni Evropské unie je možné **vyvážit sílu globálních korporací**. Podporujeme, aby se EU přidala k iniciativě administrativy prezidenta Bidena a nastavila nový globální standard v podobě minimální sazby daně z příjmů právnických osob na 21 %. V otázce digitální daně podporujeme, aby byla zavedena ve spolupráci zemí OECD.
- ♥ EU je stále zejména mírovým projektem. V zájmu zachování míru potřebuje Evropa **společnou bezpečnostní a obrannou politiku**, zejména sdílením zdrojů a koordinací úsilí členských států na evropské úrovni.
- ♥ Budeme usilovat, aby Česko zvýšilo své finanční **prostředky určené na rozvojovou spolupráci** v minimální výši 0,7 % HDP a zabráníme omezování finančních prostředků na prevenci, řešení a zmírnění občanských konfliktů a předcházení migrace, včetně té klimatické.
- ♥ Musíme podpořit **dostupnost vakcín** a zdravotnického materiálu mimo nejbohatší země světa, abychom se skutečně dokázali zbavit pandemie covid-19.
- ♥ Budeme se aktivně věnovat zemím **Východního partnerství**, kde můžeme využít vlastní historické zkušenosti s nedemokratickými režimy a pomoci s jejich transformací. Zodpovědně se ujmeme své povinnosti pomáhat pronásledovaným osobám, které prchají z nedemokratických zemí, a budeme podporovat demokratickou opozici.

- ♥ Česko by mělo prosazovat **vyrovnanější vztahy s Izraelci i Palestinci** a aktivně podporovat oboustranná mírová řešení sporu založené na společném dialogu a zajištění ochrany civilistů.
- ♥ Odmítáme účast Česka na projektu 17+1, který je mocenským nástrojem Číny na prosazování svých zájmů v Evropě a destabilizaci EU. Politika vůči Rusku a Číně se musí formovat na půdě EU, nikoli v temných zákoutích Pražského hradu. Při jednání s velmocemi, které mají problémy s dodržováním lidských práv a demokratických standardů, nikdy **nevyměníme demokracii, svobodu a lidská práva za obchodní příležitosti**.
- ♥ V dnešním světě se stírají rozdíly mezi tzv. tvrdou a měkkou bezpečností. Oblasti jako kybernetika či energetika jsou čím dál více předmětem bezpečnostních zájmů. Podle toho by měly být upraveny **bezpečnostní priority Česka**, včetně hledání vhodnější struktury naplňování našich závazků vůči NATO, aby na tyto hrozby mohlo lépe reagovat. Česko by mělo využít na poli aliance svého vůdčího potenciálu v oblasti kybernetické bezpečnosti, a samozřejmě by do své kritické infrastruktury nemělo pouštět firmy z problematických zemí.
- ♥ **Zastavíme vývoz zbraní** do zemí, kde dochází k systematickému porušování lidských práv, a prosadíme důslednější opatření proti reexportu ze třetích zemí do těchto zemí. Zbraně české výroby nesmí přispívat k eskalaci konfliktů a migrace nebo porušování lidských práv.
- ♥ Budeme prosazovat **spravedlivý obchod** a zasazovat se o to, aby u všech připravovaných dohod o mezinárodním obchodu a investicích bylo zaručeno, že budou zohledněny zásady udržitelného rozvoje a zajištěno transparentní projednávání. Musí být také ošetřeny spotřebitelské zájmy, zaměstnanecká práva, ochrana soukromí, principy sociální spravedlnosti, zajištěno právo na regulaci ve veřejném zájmu a právo na soudní ochranu.